

**MATERIAL
COMPLEMENTARI**

MÚSICA

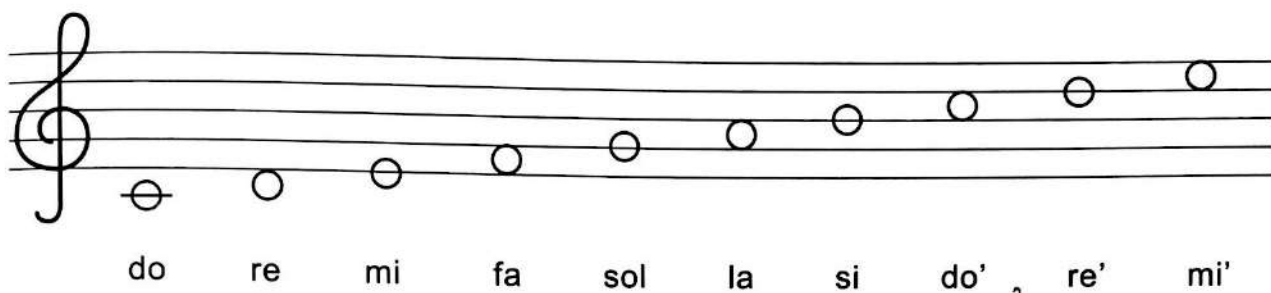

SISÉ DE PRIMÀRIA

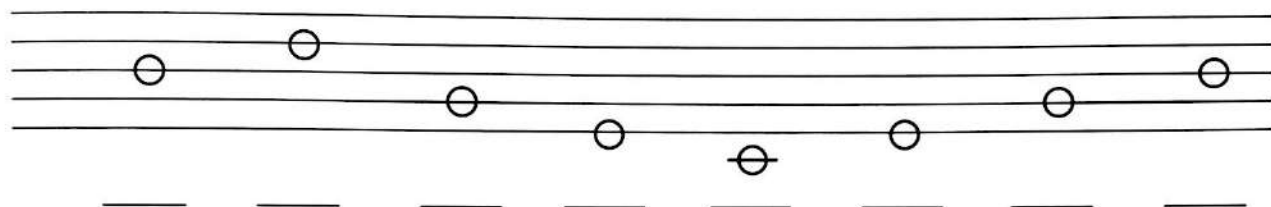
Ceip Carraixet

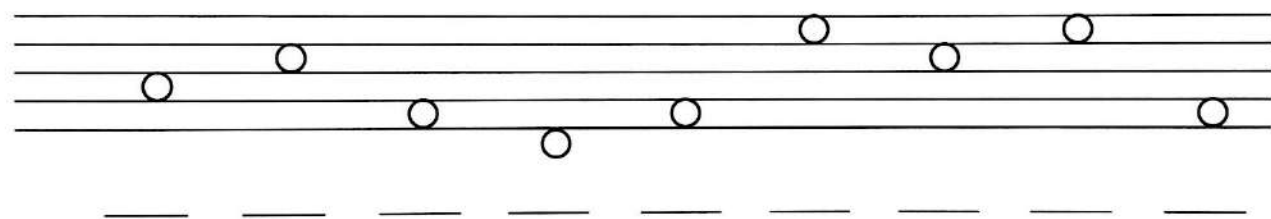
1. Fixa-t'hi bé i escriu-hi el nom de les notes:

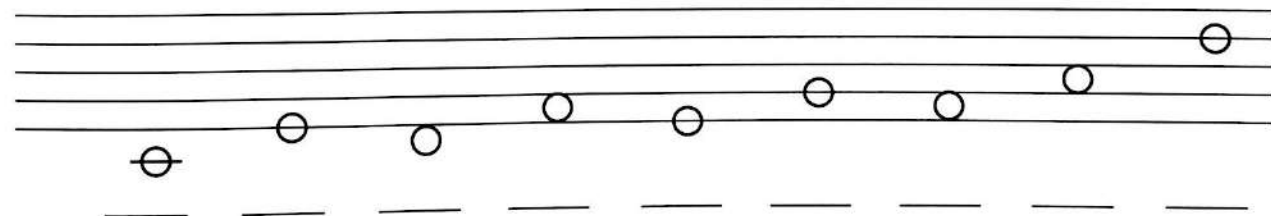
A musical staff in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The notes are: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5. Below the staff are the syllables: do re mi fa sol la si do' re' mi'.

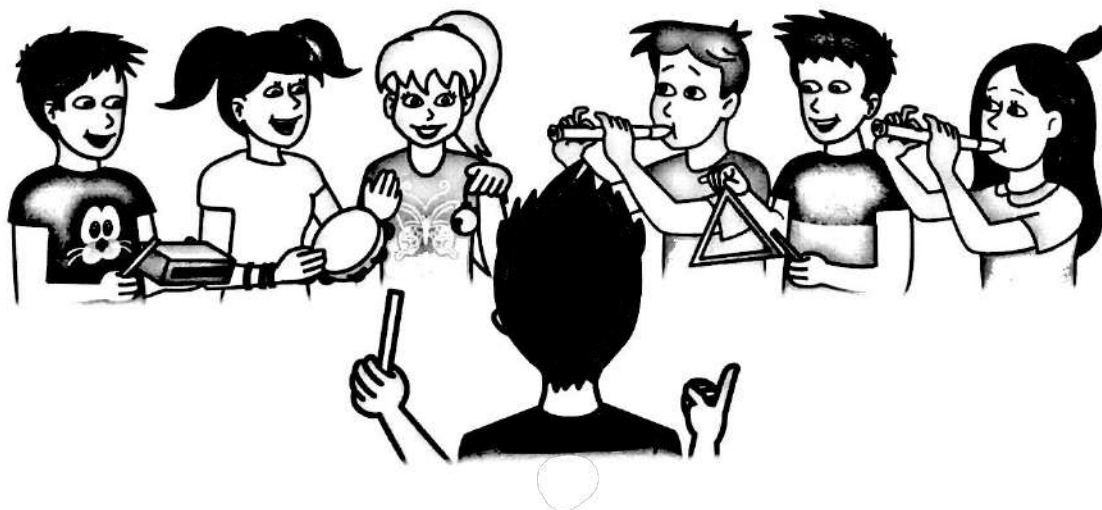
A musical staff with notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5. Below the staff is a dashed line for writing.

A musical staff with notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5. Below the staff is a dashed line for writing.

A musical staff with notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, A5, B5. Below the staff is a dashed line for writing.

1. Forma compassos de 2 temps:

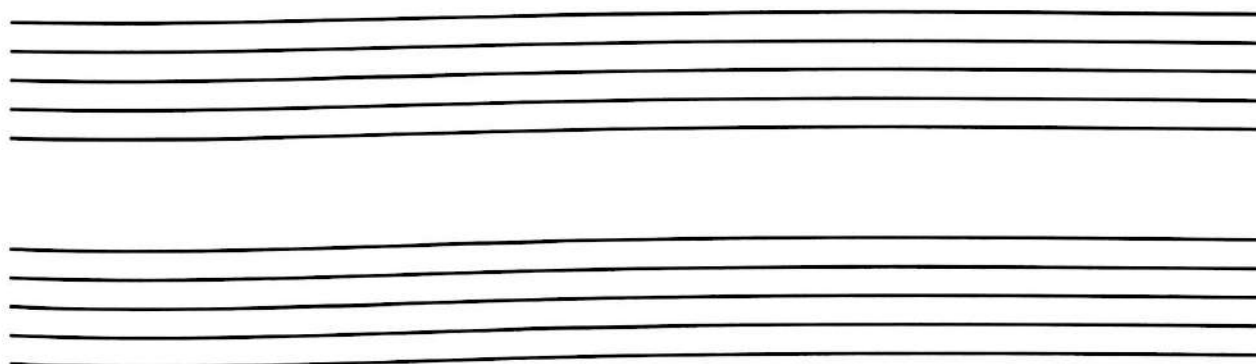
2. Forma compassos de 3 temps:

3. Forma compassos de 4 temps:

4. Copia dos dels pentagrames anteriors:

1. Completa:

S'ANOMENA	ES DIBUIXA	TÉ UNA DURADA	
CORXERA			
2 CORXERES			
NEGRA			
NEGRA AMB PUNT			
BLANCA			
BLANCA AMB PUNT			
RODONA			
RODONA AMB PUNT			

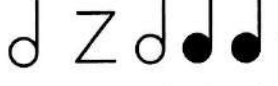
2. Cada casella és 1 temps. Pinta les caselles que ocupen aquestes figures musicals:

 →

 →

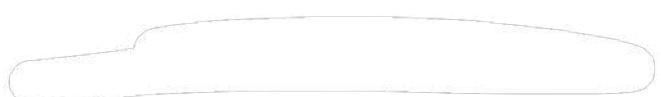
 →

 →

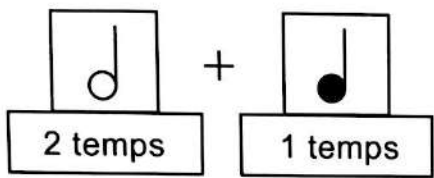

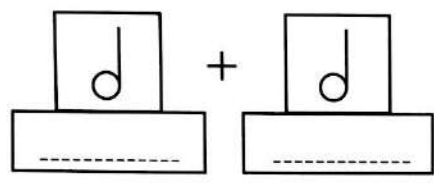
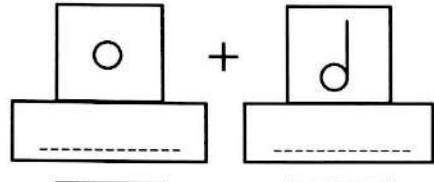
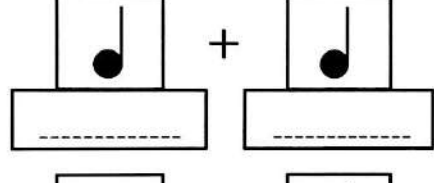
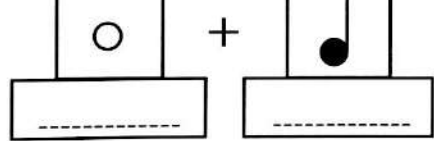
 →

 →

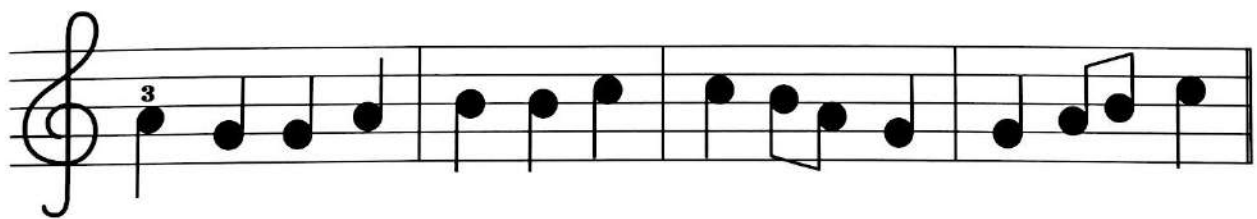
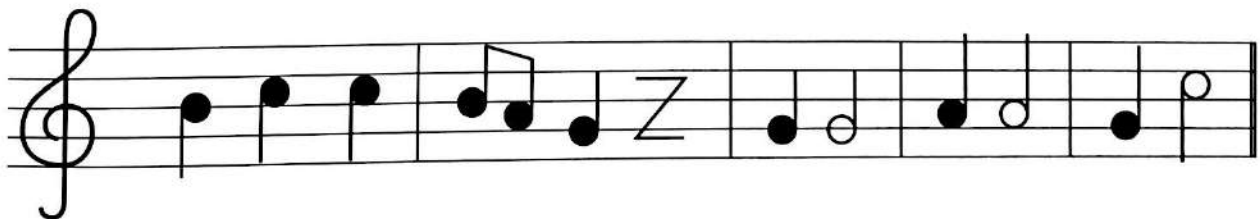
 →

1. Completa:

	→		→	3 temps
	→	.....	→	..... temps
	→	.....	→	..... temps
	→	.....	→	..... temps
	→	.....	→	..... temps

2. Posa LLIGADURA on sigui possible:

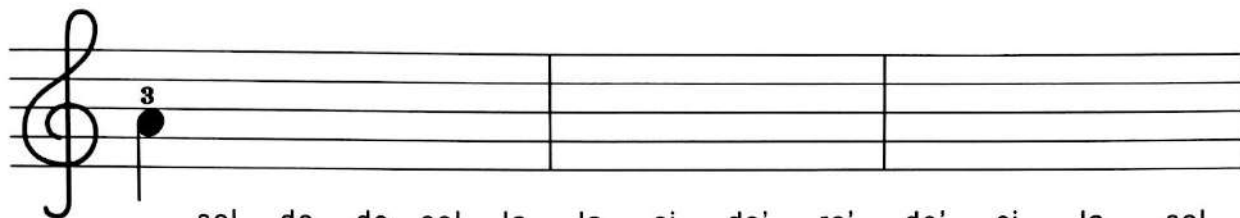
1. Posa les notes indicades:

2. Converteix-les en:

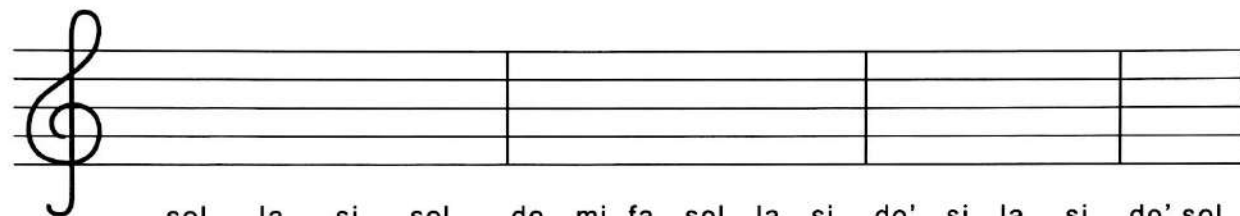
1 → corxeres

2 → negres

3 → blanques

sol do do sol la la si do' re' do' si la sol
1 1 1 1 2 2 1 1 2 2 1 1 2

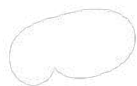
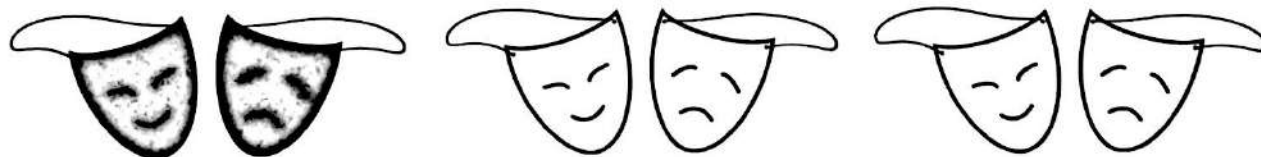
sol la si sol do mi fa sol la si do' si la si do' sol
1 1 2 2 1 1 1 1 1 1 2 1 1 2 2 3

do' re' mi' re' do' si la si do' sol la si si la si do' si
1 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 3 3 1 1 1 1

la la si do' re' mi' re' mi do si la si sol la
2 1 1 1 1 1 1 2 2 2 2 2 2 3

1. Relaciona:

Puntet

• Suma els temps de les notes que la porten.

Lligadura

• Allarga la durada de la nota.

Calderó

• Allarga la nota la meitat del seu temps.

2. Escriu-ne la definició:

PUNETET:

.....
.....

LLIGADURA:

.....
.....

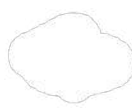
CALDERÓ:

.....
.....

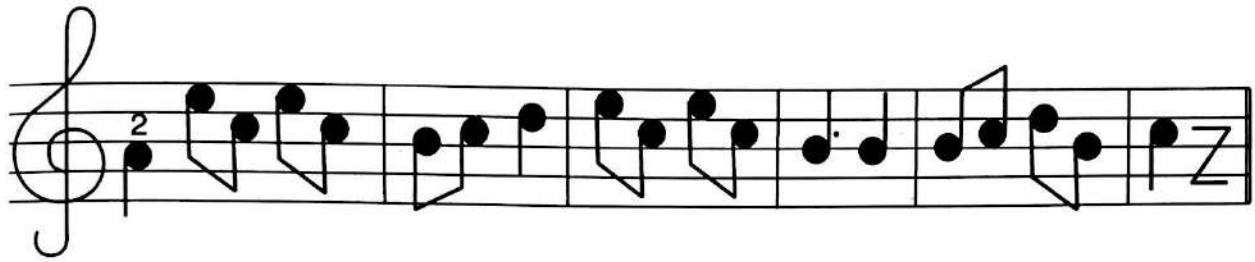
3. Troba 10 paraules relacionades amb la música:

M	E	L	O	D	I	A	A	L	C
P	L	L	I	G	A	D	U	R	A
S	U	S	A	P	M	O	C	M	L
A	C	N	A	L	B	A	R	I	D
P	A	R	T	I	T	U	R	A	E
C	I	C	N	E	L	I	S	P	R
A	L	T	E	A	T	O	N	O	O
A	M	A	R	G	A	T	N	E	P

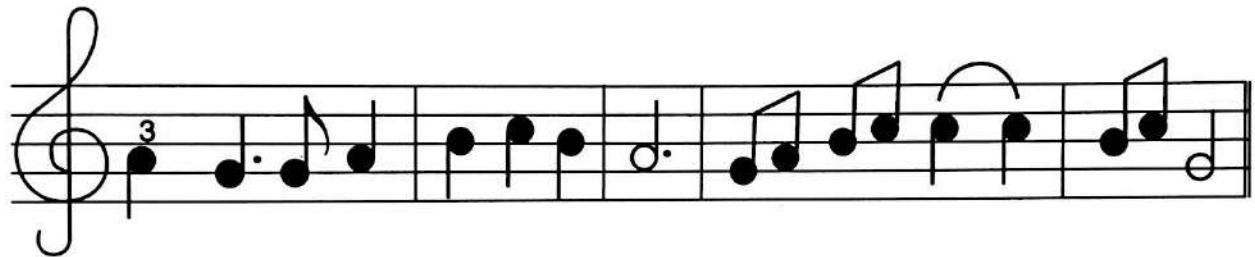
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

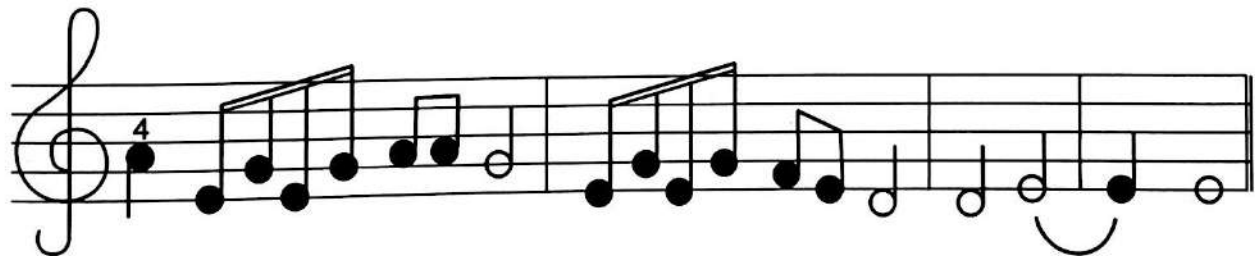
1. Tacha el compás que no sea de 2 tiempos:

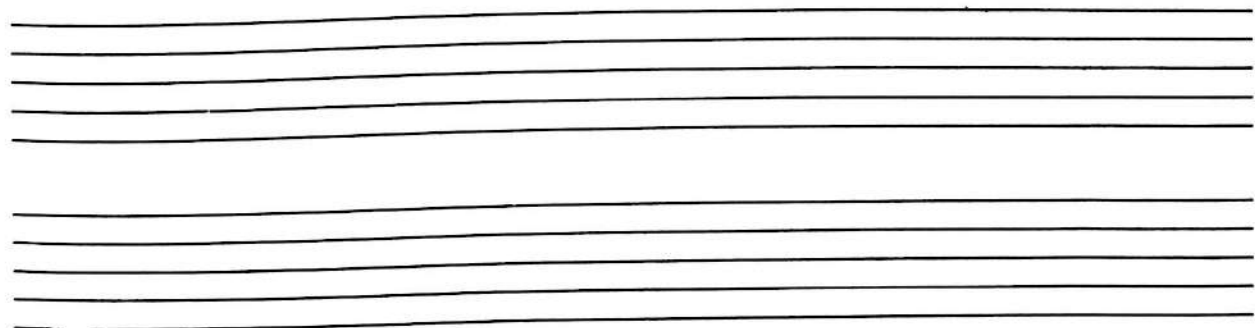
2. Tacha el compás que no sea de 3 tiempos:

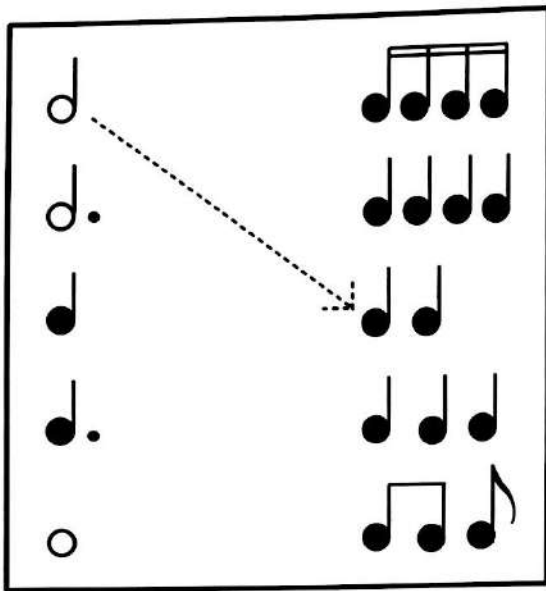
3. Tacha el compás que no sea de 4 tiempos:

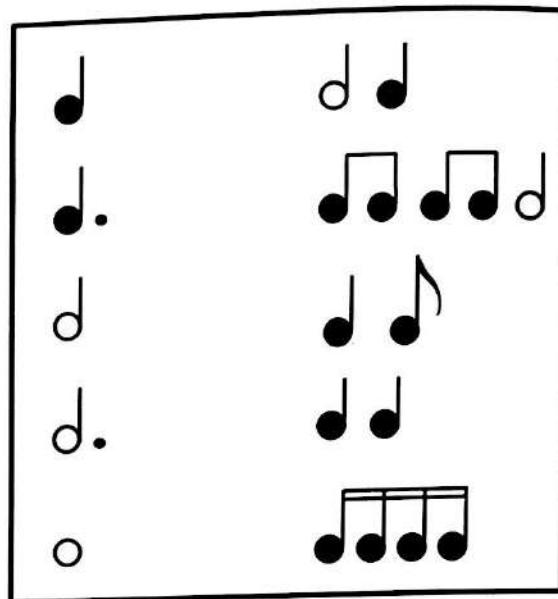
4. Copia dos de las melodías anteriores (sin el compás tachado).

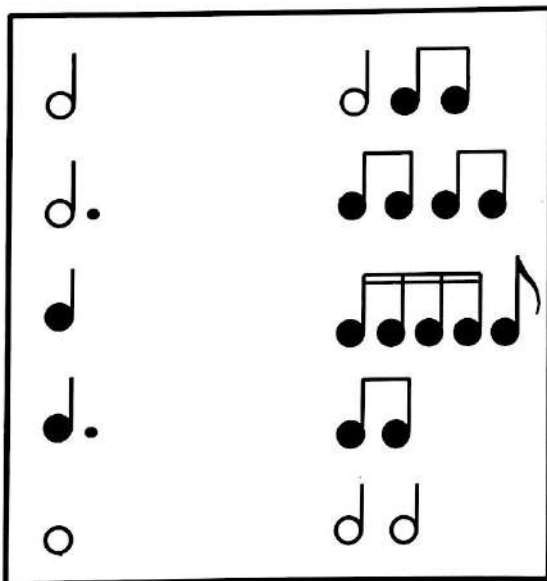
1. Relaciona:

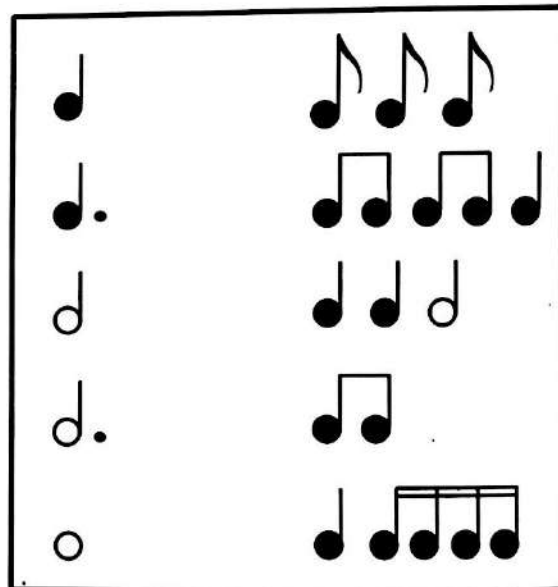
A box containing two columns of musical notation. The left column has five notes: a half note, a dotted half note, a quarter note, a dotted quarter note, and a whole note. The right column has five groups of notes: a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, and a quarter note with a sixteenth-note eighth rest. A dashed line connects the first note on the left to the first group on the right.

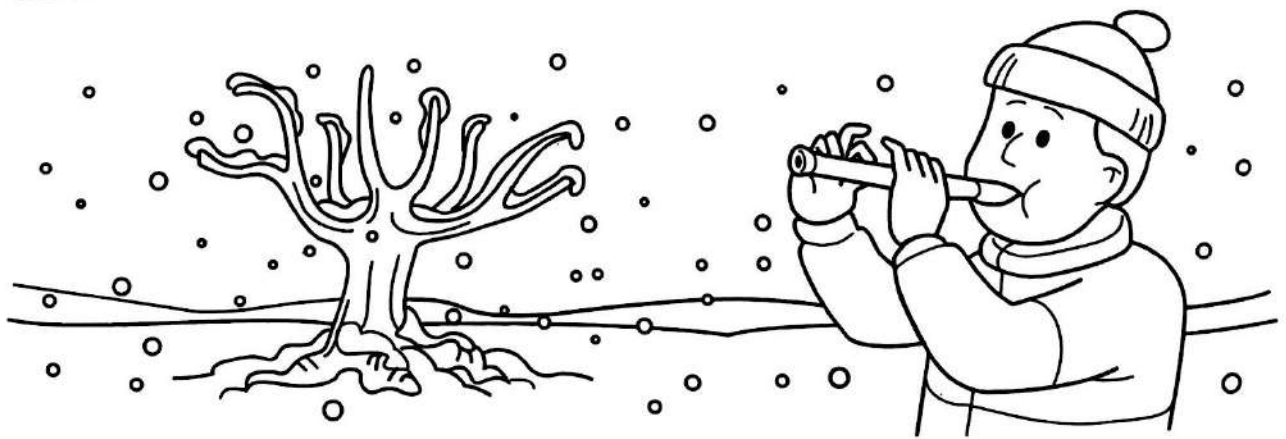
A box containing two columns of musical notation. The left column has five notes: a quarter note, a dotted quarter note, a half note, a dotted half note, and a whole note. The right column has five groups of notes: a half note, a quarter note with a sixteenth-note eighth rest, a beamed eighth-note pair, a quarter note with a sixteenth-note eighth rest, and a beamed eighth-note pair.

A box containing two columns of musical notation. The left column has five notes: a half note, a dotted half note, a quarter note, a dotted quarter note, and a whole note. The right column has five groups of notes: a half note, a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, and a half note.

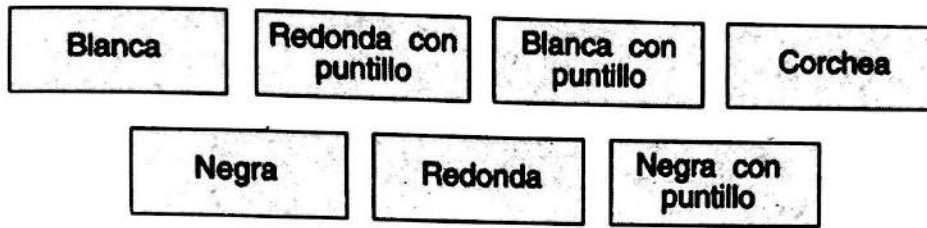

A box containing two columns of musical notation. The left column has five notes: a quarter note, a dotted quarter note, a half note, a dotted half note, and a whole note. The right column has five groups of notes: a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, a beamed eighth-note pair, a quarter note with a sixteenth-note eighth rest, and a beamed eighth-note pair.

1. Completa cada frase con las palabras de los recuadros:

Un silencio de ..... tiene igual duración que una corchea.

Cuatro semicorcheas equivalen a una .....

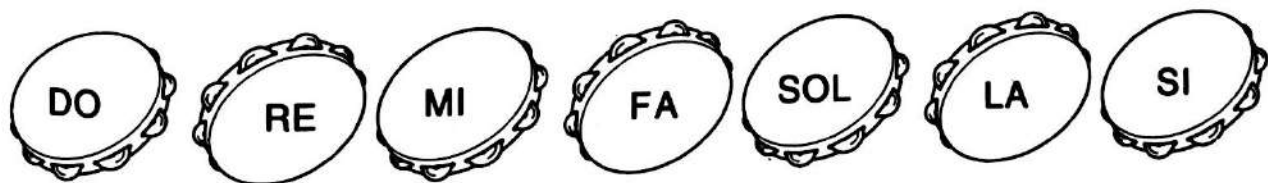
La figura musical que tiene una duración de un tiempo y medio es la .....

Una blanca tiene igual duración que un silencio de .....

La figura musical que tiene una duración de tres tiempos es la .....

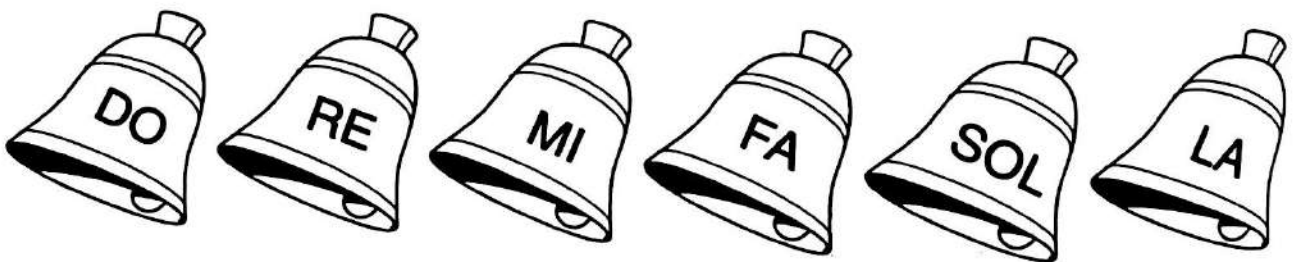
Dos blancas tienen igual duración que una .....

No es posible que haya en un compás $\frac{4}{4}$ la figura musical .....

1. Subraya las frases que son ciertas :

- El puntillo alarga a la nota que lo lleva, la mitad de su valor.
- En una composición musical siempre hay 8 compases.
- Las LÍNEAS DIVISORIAS sirven para separar los compases.
- El número que hay a continuación de la clave nos dice los tiempos que hay en cada compás.
- La duración de es la mitad de un tiempo.
- La LIGADURA puede unir el valor de dos notas de diferente nombre.
- EL CALDERÓN alarga la duración de la nota que lo lleva.
- Los signos *p*, *mf* y *f* nos indican la intensidad con la cual se ha de interpretar el fragmento donde están colocados.
- En una composición musical siempre ha de haber doce blancas.

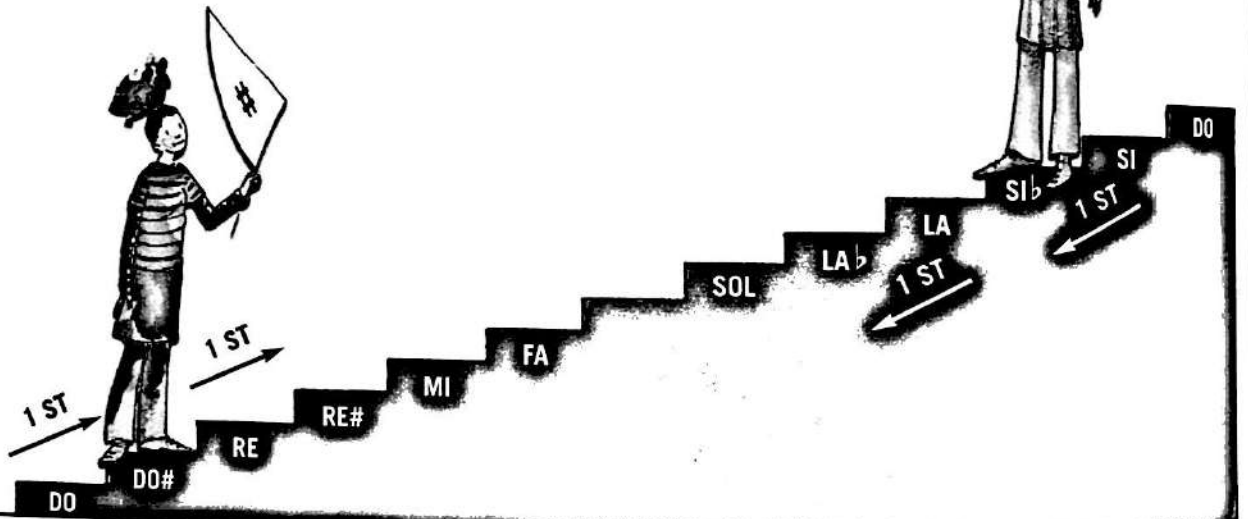

Alteracions

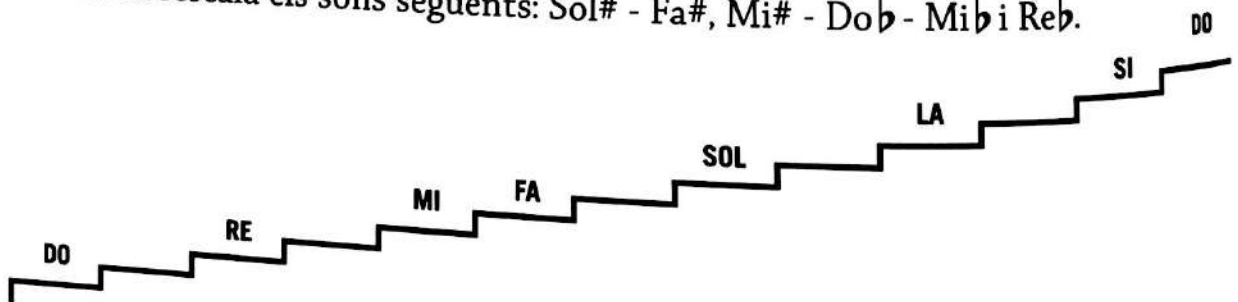
Les alteracions són uns signes musicals que modifiquen l'altura dels sons:

1. El **sostingut #**: puja un semitò l'entonació de la nota.
2. El **bemoll b**: baixa un semitò l'entonació de la nota.

Les alteracions es col·loquen a l'esquerra de la nota i en la mateixa línia o espai que ocupa la nota.

1. Col·loca en l'escala els sons següents: Sol# - Fa#, Mi# - Do b - Mi b i Reb.

2. Escriu l'escala de Do amb # en pujar i amb b en baixar.

L'efecte de l'alteració dura fins que s'acaba el compàs.

Si volem que una nota que hem alterat en un compàs siga natural, la següent vegada que apareix en el compàs, utilitzarem el **becaire** ♮, que és una alteració que anul·la l'efecte del sostingut o del bemoll.

Les alteracions que apareixen en el transcurs d'una peça reben el nom d'**alteracions accidentals**.

1. Encercla de blau les notes Sol# i de roig les notes Sol natural.

2. Encercla de blau les notes Si♭ i de roig les notes Si natural.

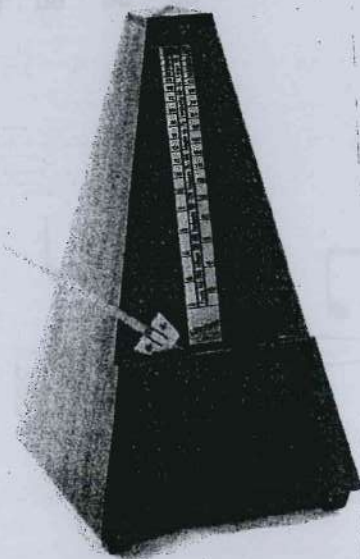
3. Posa les alteracions que siguin necessàries perquè totes les notes Fa que apareixen en la melodia següent siguin Fa#.

El tempo

Recordem que el **tempo** és la velocitat amb què interpretem la música. S'indica amb expressions italianes col·locades al començament de la partitura. Les més usuals són: **adagio**, velocitat lenta; **andante**, velocitat mitjana, i **allegro**, velocitat ràpida.

Altres termes són: *lento*, *allegretto*, *andantino*, *presto*... A més, hi ha altres indicacions com **ritardando**, és a dir, alentint la pulsació, i **accelerando**, augmentant a poc a poc la velocitat. També es pot indicar amb el nombre de pulsacions per minut fent servir el **metrònom**, un aparell que ens permet marcar el tempo exacte d'una obra.

Escoltem i relacionem.

- Concert d'Aranjuez ❁
- Galop («Els comedians»), de Kabalevski ❁
- Concert de piano núm. 21, de Mozart ❁
- Petita serenata nocturna, de Mozart ❁
- 5a simfonia (1r moviment), de Beethoven ❁
- Mondscheinsonate ['Sonata a la llum de la lluna'], de Beethoven ❁

- ❁ Adagio
- ❁ Andante
- ❁ Allegro

p

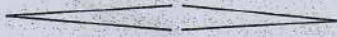
• Indica intensitat forta.

mf

• Indica disminució gradual del volum.

dim.

• Indica l'augment i la disminució gradual del volum.

• Indica intensitat mitjana.

f

• Indica intensitat fluixa.

L'escala cromàtica

És l'escala de 12 sons amb una successió de semitons, sense tons sencers.

1 Escrivim l'escala cromàtica ascendentment utilitzant sostinguts.

2 Escrivim l'escala cromàtica descendentment utilitzant bemolls.

Els instruments **electròfons** produeixen el so mitjançant el corrent elèctric. Es poden classificar en dos grups:

- Els instruments **electromecànics**, que produeixen els sons per un mitjà mecànic però els amplifiquen electrònicament. Formen part d'aquest grup la guitarra elèctrica i el baix elèctric.
- Els instruments **electrònics**, que generen els sons i els amplifiquen per mitjans electrònics. A aquest grup pertanyen l'orgue electrònic i el sintetitzador.

Relacionem.

Té quatre cordes. Sol marcar la pulsació. *

* guitarra elèctrica

Té sis cordes. És l'instrument més important de la música rock. *

* orgue electrònic

Es toca amb baquetes. *

* bateria electrònica

Pot generar i crear sons. *

* baix elèctric

És un instrument musical de teclat dissenyat per a simular el timbre d'un piano. *

* piano elèctric

Té dos teclats. S'utilitza molt en la música negra: *jazz, soul, gospel* i *funk*. *

* sintetitzador

Instrumentos electrónicos

Los primeros instrumentos electrónicos

La música electrónica parece muy moderna, pero sus inicios se remontan a finales del siglo XIX. Así, el primer instrumento electrónico se inventó hace ya más de cien años. Se llamaba *thelamonium* o *dinamófono*.

Posteriormente se crearon otros instrumentos que también desarrollaron esta idea. Entre ellos destacaron el *theremin* y el *mellotron*.

El *theremin* consiste en una sencilla caja de la que salen dos antenas. Este instrumento se toca moviendo las manos cerca de las antenas pero sin llegar a tocarlas.

El *mellotron* es algo más convencional. Consiste en un teclado colocado sobre un pesado soporte. Debajo de cada tecla hay una cinta magnética con sonidos de otros instrumentos grabados, como, por ejemplo, la flauta. Al pulsar una tecla, se oye el sonido que se tiene grabado.

Los instrumentos electrónicos modernos

Los sintetizadores modernos tienen componentes electrónicos que crean y mezclan los sonidos de forma más sofisticada que los instrumentos anteriores.

Pero la electrónica no solo ha llegado a los instrumentos de teclado. Es fácil encontrar instrumentos tradicionales, como la guitarra o el violín, que tienen también versiones electrónicas.

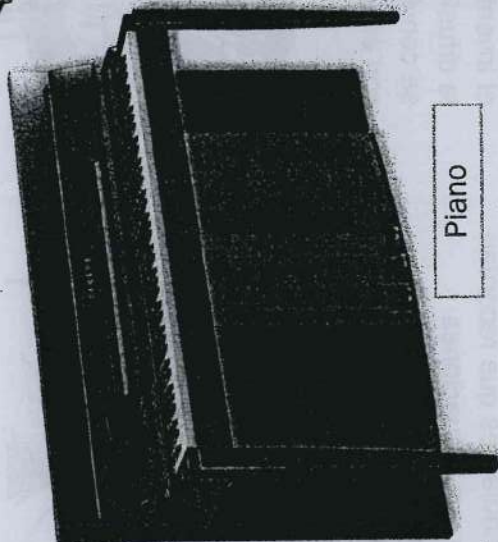
Los ordenadores no son instrumentos musicales, pero conectándoles un teclado o similar se pueden utilizar como tales. Los músicos los utilizan para componer, grabar, tocar en directo, etc...

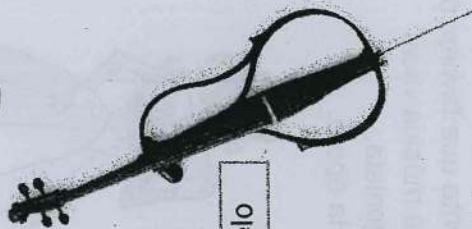
Batería

Bajo

Piano

Chelo

Teclado

Sintetizador

INSTRUMENTS DE CORDA FREGADA

Arquet

Violí

Viola

Violoncel

Contrabaix

INSTRUMENTS DE CORDA PINÇADA

Arpa

Sitar

Banjo

Bandúrria

Charango

Balalaica

Guitarra

INSTRUMENTS DE CORDA PERCUTIDA

Piano

INSTRUMENTS DE VENT DE FUSTA

Embocadura de bec

Flauta de bec

Flabiol

Embocadura de bisell

Flauta travessera

Embocadura de llengüeta senzilla de canya

Clarinet

Saxòfon

Embocadura de llengüeta de doble canya

Corn anglès

Fagot

Oboè

INSTRUMENTS DE VENT DE METALL

Embocadura de broquet

Trompa

Trompeta

Trombó

Tuba

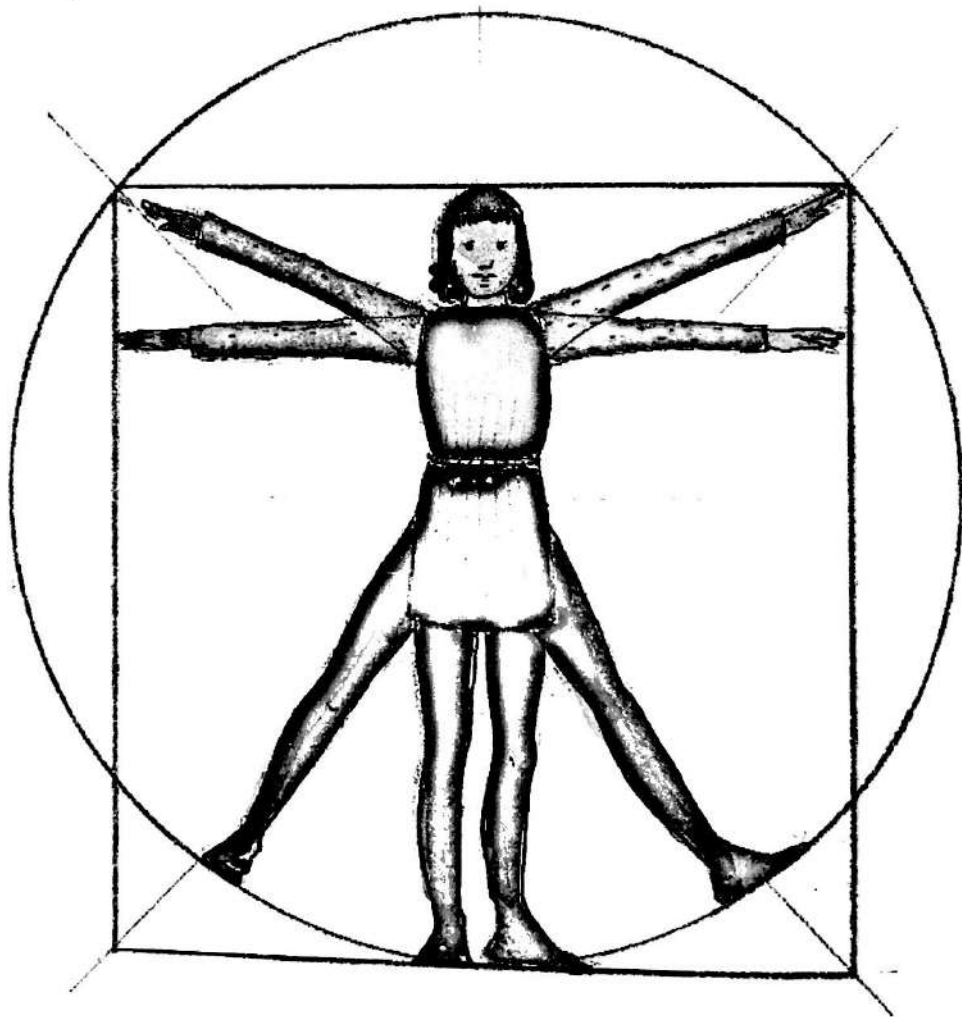
INSTRUMENTS DE PERCUSSIÓ

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

El **Renaixement** és un moviment cultural que apareix a Itàlia en el segle XV i es desenvolupa per tot Europa.

L'objectiu del **Renaixement** és recuperar els ideals artístics de les cultures grega i romana, buscant senzillesa i claredat en totes les arts.

A més, sorgeix una forma de pensament coneguda com a **Humanisme**, que considera que l'home és el centre de tot, així que es dóna molta importància al cos humà.

CARACTERÍSTIQUES DE LA MÚSICA

És una època molt important per a la música, perquè apareixen senyors nobles que contracten músics que componen per a ells. També, gràcies a la impremta, les partitures de les composicions es difonen més ràpidament per Europa.

El músic del **Renaixement** disposa de més llibertat per a compondre la música al seu gust, així les obres són més expressives. A més, la música d'aquesta època és majoritàriament vocal.

Una altra característica important és que la música **profana**, que és la que no tracta temes religiosos, cobra importància en la societat.

Es desenvolupa la **polifonia**, procedent de les paraules gregues *poli* (molts) i *fonos* (so) i que significa 'molts sons simultanis'. Per això es diu que el **Renaixement** és el **segle d'or** de la **polifonia profana**.

FORMES MUSICALS

Les formes musicals del Renaixement es diferencien en:

- Formes profanes:

La **frottola**, la **villanella**, el **villancet** i el més important, el **madrigal**, que tracta sobretot temes referents a l'amor cortès.

- Formes religioses:

La **coral**, l'**himne**, la **missa** i el **motet**, que és una cançó polifònica amb text religiós.

A Espanya, a més, es creen els **cançoners**, que són una recopilació de poesies i textos de diversos autors.

Alguns dels més coneguts són el **Cançoner d'Uppsala**, el de la **Colombina** i el de **Medinaceli**; però el més important és el de **Palau**, creat per **Juan del Encina**, les cançons del qual tracten temes històrics, amorosos, religiosos i burlescos.

INSTRUMENTS

Els instruments
del Renaixement són:

CORDA

Pinçada: llaut, viola de mà, arpa, saltiri, virginal i espineta.

Fregada: viella, viola de gamba.

Percudida: clavicordi.

VENT

Sacabutx, flauta de bec, gralla, bombardarda i trompetes rectes.

Hi ha també nombrosos instruments de **petita percussió**, i altres que serien els que coneixem hui, però més rudimentaris.

COMPOSITORS

Durant el Renaixement es creen a Europa diverses escoles de les quals ixen els **compositors** més importants del moment. Alguns són:

1 ESCOLA FLAMENCA

Josquin Des Prés (1450-1521)
Orlando di Lasso (1532-1594)

4 ESCOLA ESPANYOLA

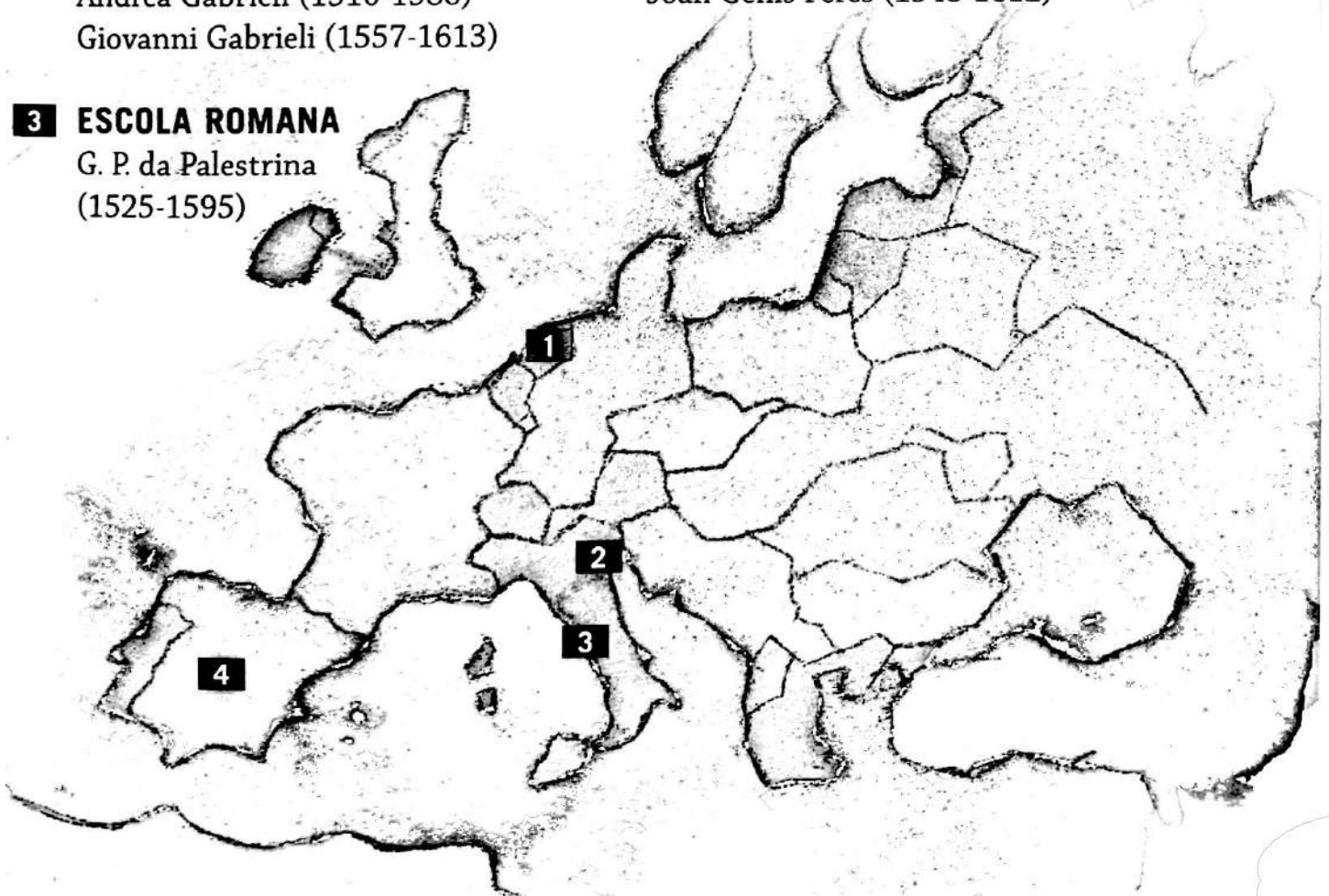
Juan del Encina (1469-1529)
Mateu Fletxa (1481-1553)
Cristóbal de Morales (1500-1553)
Francisco Guerrero (1528-1599)
Tomás Luis de Victoria (1540-1611)
Joan Genís Peres (1548-1612)

2 ESCOLA VENECIANA

Adriaan Willaert (1490-1562)
Andrea Gabrieli (1510-1586)
Giovanni Gabrieli (1557-1613)

3 ESCOLA ROMANA

G. P. da Palestrina
(1525-1595)

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

El **Barroc** és un moviment artístic i cultural que s'esdevé a Europa en el segle XVII. Com a contraposició a la senzillesa del Renaixement, les nacions europees rivalitzaran per demostrar el seu poder i les seues riqueses.

Hi ha dos corrents de pensament:

1. El **racionalisme**, que considera que la independència i la raó humana són la font del coneixement verdader.
2. L'**empirisme**, que estableix que l'experiència és l'única base de tot coneixement.

CARACTERÍSTIQUES DE LA MÚSICA:

En la música del **Barroc** podem destacar les característiques següents:

- Els compositors empren nombrosos adorns i instruments que la fan semblar molt recarregada.
- Hi ha separació de les veus i els instruments: els instruments ja no acompanyaran els cors i es crearà música exclusivament per a aquests.
- Es creen grans masses de veus i d'instruments; és a dir, en el Barroc apareixen les primeres orquestres. Els compositors se'n serviran per a expressar-se, fent diàlegs entre un instrument solista i la resta de l'orquestra.
- Una altra de les característiques de la música barroca és la utilització d'un instrument que fa un ritme continu d'acompanyament. Es denomina **baix continu**.

FORMES MUSICALS

En el Barroc es desenvolupen formes religioses i profanes, però el més significatiu és que se separen les formes vocals de les instrumentals.

Encara que es continuen emprant les mateixes que en el Renaixement, les més usades pels compositors barrocs són:

- Formes vocals:
òpera, oratori, cantata i passió.
- Formes instrumentals:
suite, sonata i concert.

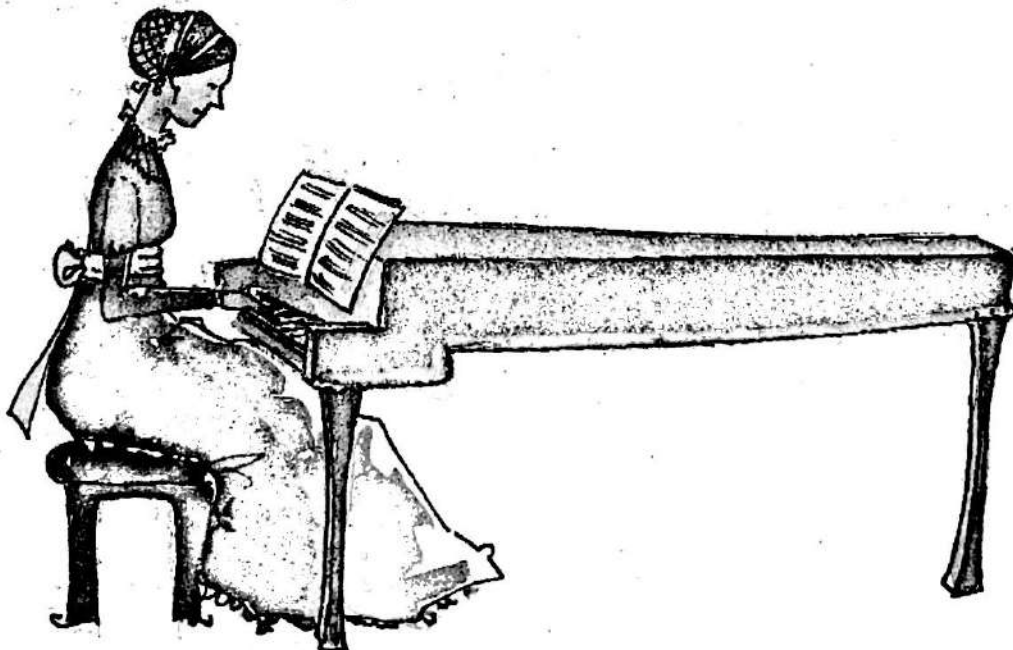

INSTRUMENTS

Els instruments emprats en el Barroc musical són els mateixos que durant el Renaixement, tot i que amb algunes millores tècniques. Però també en van sorgir uns altres nous com a conseqüència de l'evolució dels anteriors.

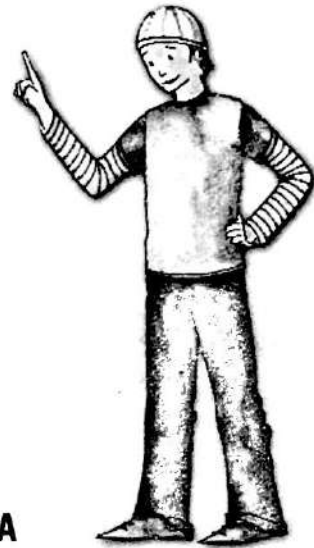

- De l'evolució de violes de mà, mandolines... va sorgir la **guitarra** a Espanya.
- De l'evolució de vielles es va obtenir el **violí**, molt empleat en l'escola italiana amb grans virtuoses com ara Stradivarius.
- Altres instruments característics del Barroc són: El **clavecí**, molt treballat en l'escola espanyola per Scarlatti. L'**orgue**, emprat a Alemanya i Espanya.

COMPOSITORS

Destaquem
els **compositors** següents
del Barroc.

1 ESCOLA ITALIANA

Claudio Monteverdi (1567-1643)
Tommaso Albinoni (1671-1751)
Antonio Vivaldi (1678-1741)
Domenico Scarlatti (1685-1757)

4 ESCOLA ALEMANYA

Georg Phillip Telemann (1671-1767)
Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Georg Friedrich Händel (1685-1759)

2 ESCOLA FRANCESA

Jean-Baptiste Lully (1632-1687)
François Couperin (1668-1733)

5 ESCOLA ESPANYOLA

Joan Baptista Comes (1568-1643)
Joan Baptista Cabanilles (1644-1712)
Antoni Soler (1729-1783)

3 ESCOLA ANGLESA

Henry Purcell (1659-1695)

Taller 1

1. Retalla els instruments i els compositors de la pàgina següent i classifica'ls segons el període a què pertanyen.

COMPOSITORS DEL RENAIXEMENT

COMPOSITORS DEL BARROC

INSTRUMENTS DEL RENAIXEMENT

INSTRUMENTS DEL BARROC

Josquin Des Prés 1450-1521	Tommaso Albinoni 1671-1751	G. F. Händel 1685-1759
Cristóbal de Morales 1500-1553	Claudio Monteverdi 1567-1643	Juan del Encina 1469 - 1529
J. S. Bach 1685-1750	Orlando di Lasso 1532-1594	Francisco Guerrero 1528-1599
Domenico Scarlatti 1685-1757	Mateu Fletxa 1481-1553	Antonio Vivaldi 1678- 1741
G. P. da Palestrina 1525-1595	J. B. Lully 1632-1687	J. B. Comes 1568 - 1643

VIOLA DE MÀ	SALTIRI	VIRGINAL
ESPINETA	VIELLES	CLAVICORDI
SACABUTX	GRALLA	FLAUTA DE BEC
BOMBARDA	TROMPETA	GUIARRA
VIOLÍ	CLAVECÍ	ORGUE

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

El **Classicisme** és un moviment cultural que es desenvolupa en el segle XVIII, també anomenat Segle de les Llums, pel fet d'anteposar la raó a tot tipus de coneixement, i que va acompanyat del moviment cultural conegut com a **Il·lustració**, que pretén involucrar el poble en els assumptes dels diferents països.

Artísticament, Europa està cansada dels excessos del Barroc i busca tornar a la senzillesa i la claredat, però la cultura i l'art segueixen en mans dels mecenes de l'aristocràcia i l'Església.

CARACTERÍSTIQUES DE LA MÚSICA:

El **Classicisme** musical es desenvolupa a Viena, i des d'aquesta ciutat s'anirà estenent per Europa.

Els **compositors clàssics** crearan la música que els demanen els mecenes, limitant d'aquesta manera la seua originalitat i creant un estil cortesà i galant, en el qual destaquen l'ordre, la simetria...

Els **ritmes** de les melodies clàssiques són senzills i naturals, i les **melodies** solen ser molt alegres.

Els artistes tractaran de **guanyar expressivitat** utilitzant matisos d'intensitat i dinàmics, així com jugant amb els timbres dels instruments de l'orquestra.

L'**orquestra** del període clàssic es caracteritza per un equilibri sonor més elevat i per la predominança de la corda.

FORMES MUSICALS

Entre les formes musicals del Classicisme hem de destacar:

- La **sonata**
- La **simfonia**.
- El **concert**.

Durant el Classicisme musical, es desenvolupa l'**òpera**, una forma musical que combina música instrumental amb música vocal i que conta una història a través de la música.

COMPOSITORS

Els principals compositors del Classicisme són:

FRANZ JOSEPH HAYDN (1732 - 1809)

Desenvolupa la seua faena al servei de la família Esterhazy, la qual li proporciona llibertat creativa. A més, és amic íntim de Mozart i professor, durant algun temps, de Beethoven. Compon nombroses sonates, música religiosa, com ara oratoris, simfonies, i la seua música es caracteritza per melodies senzilles, elegants i alegres. Podríem destacar entre les seues obres *Les estacions*, *La creació* i *La simfonia del rellotge*.

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756 - 1791)

Mozart va ser un xiquet prodigi que als quatre anys tocava diversos instruments i componia obres musicals. El seu objectiu era treballar de manera independent i no per a cap mecenes, la qual cosa el va condemnar a viure amb bastants dificultats. El seu estil xoca amb els gustos de l'època, ja que es caracteritza per l'espontaneïtat i la gran emotivitat. Compon sonates, òperes, simfonies, concerts... Entre les seues obres podem destacar *La flauta màgica*, *Les noces de Fígaro* o el *Rèquiem*.

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770 - 1827)

Hi ha qui el considera compositor clàssic i qui el considera romàntic, però Beethoven representa la transició d'un període a l'altre. Les seues obres són robustes i decidides, amb riquesa de contrastos expressius, però respectant les normes clàssiques. Podríem destacar les seues simfonies, sonates, concerts i fins i tot una òpera: *Fidelio*.

Y A ESPANYA...

PADRE SOLER (1729 - 1783)

Gran organista i clavecinista, escriu nombroses sonates, peces per a piano, misses i villancets.

VICENTE MARTÍN SOLER (1756 - 1806)

Nascut a València i més conegut a Itàlia com *Martini lo Spagnuolo*. Entre les seues obres podem destacar les òperes *L'arbre de Diana* i *Una cosa rara*.

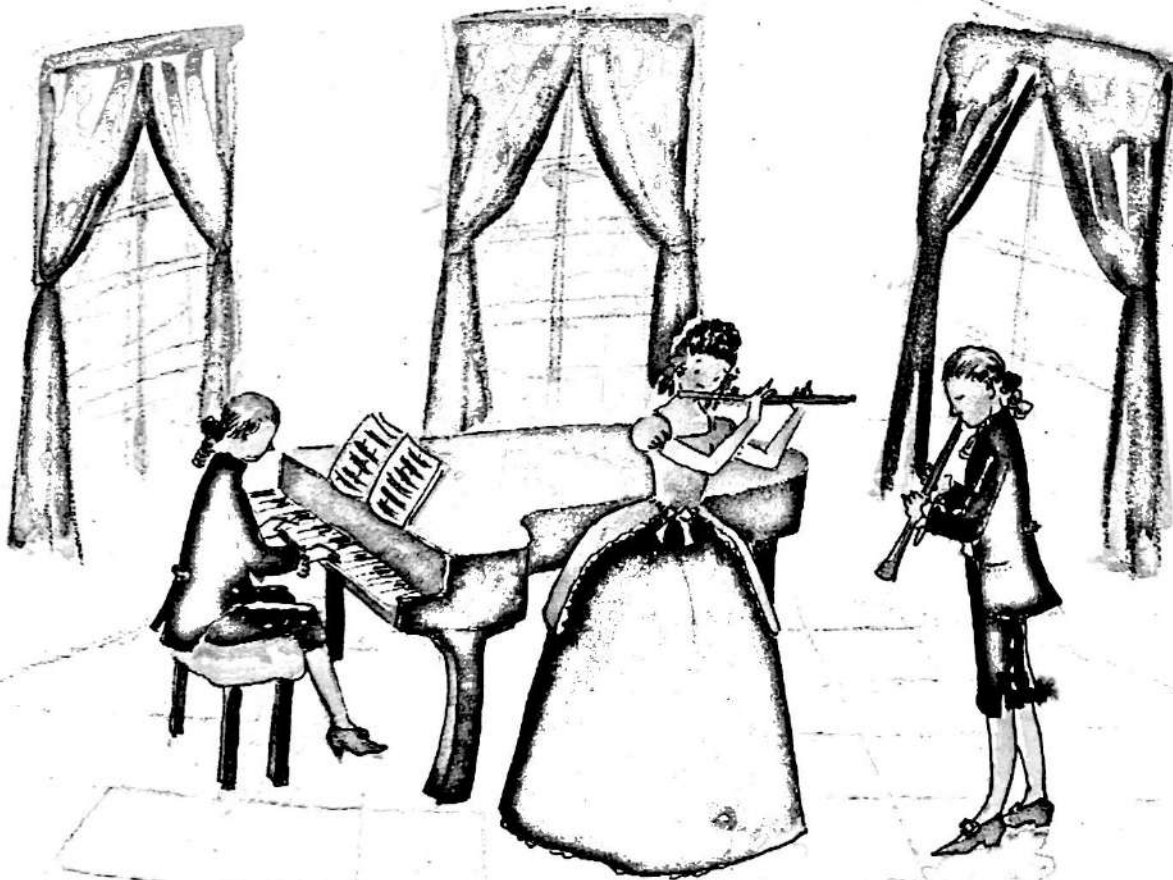
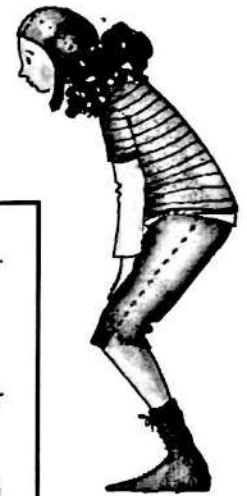
INSTRUMENTS

Durant el Classicisme, les millores tècniques permeten crear instruments com:

El **piano**, que guanyarà popularitat i farà disminuir l'ús del clavecí.

El **clarinet**, que serà molt empleat en les orquestres, sobretot per Mozart.

Desapareixerà definitivament de l'orquestra la flauta de bec, i s'imposarà la **flauta travessera**.

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

El **Romanticisme** és un moviment que es desenvolupa a Europa al segle XIX, quan la Revolució francesa dóna pas al liberalisme.

L'essència del Romanticisme és l'**exaltació de la persona** com a ésser individual, l'expressió de sentiments i la recerca de resposta sobre l'existència humana.

Al mateix temps que es desenvolupa el liberalisme, comença a sorgir a Europa el **sentiment nacionalista**, en el qual la pertinença a una cultura, una raça o un país s'accentua i totes les arts reflecteixen aquest sentiment.

El **Romanticisme** tindrà un paper molt important per a la música, perquè per primera vegada en la història se'n regula l'ensenyament en conservatoris.

CARACTERÍSTIQUES DE LA MÚSICA:

El centre del Romanticisme musical se situa en dos països europeus: Alemanya i Àustria.

Durant el Romanticisme, **el músic** es fa més individualista i compon música tractant d'expressar les seues vivències, emocions...

A més, aquesta música no s'interpretarà únicament en els ambients cortesans, sinó que arribarà al poble. D'altra banda, la música dels salons cortesans es fa més lleugera i entretinguda.

Les **melodies** del Romanticisme són apassionades i intenses, amb canvis freqüents de ritme, de caràcter i que, a vegades, introdueixen passatges de la música popular.

FORMES MUSICALS

Les formes musicals que es desenvolupen en el Romanticisme sorgeixen amb l'objectiu de trencar les estructures anteriors, d'innovar i d'expressar. Són formes que no es coneixien abans d'aquest període i que es desenvolupen a partir d'aquest moment.

Les principals són:

- Per a orquestra: poema simfònic, simfonia, concert, obertura.
- Per a orquestra i veu: òpera, sarsuela.
- Per a orquestra i moviment: ballet.
- Per a instrument solista: rapsòdia, balada, scherzo, rondó, preludi, impromptu, moment musical, estudi, masurca, polonesa, nocturn...

Encara que moltes de les formes, després de ser introduïdes en el panorama musical, s'amplien o es redueixen per a ser interpretades per orquestra, grups de cambra o solistes.

COMPOSITORS

El primer compositor que es pot denominar romàntic és Beethoven, que en les seues últimes obres ja mostra característiques de la música romàntica.

Però són molts els compositors del Romanticisme.

KARL MARIA VON WEBER (1786 - 1826): considerat el primer romàntic alemany i del qual, entre les seues obres, podem esmentar les òperes *Oberon* i *Euryanthe*.

FRANZ SCHUBERT (1797 - 1828): considerat el creador del *lied* modern, creador de melodies d'extremada dolçor, del qual destaquen els seus *Impromptus* per a piano.

ROBERT A. SCHUMANN (1810 - 1856): compositor d'obres impecables, delicades i expressives. Entre les seues obres podem mencionar el seu *Àlbum de la joventut* per a piano i la seua òpera *Genoveva*.

FELIX J. L. MENDELSSOHN (1809 - 1847): creador del primer conservatori de música i gran amant de la música de J. S. Bach. Podem esmentar la seua obertura *El somni d'una nit d'estiu*.

JOHANNES BRAHMS (1833 - 1897): excel·lent compositor de tots els gèneres musicals del moment. Les seues obres són de gran complexitat i atreviment. Podem destacar el seu *Rèquiem alemany*.

FRANZ LISZT (1811 - 1886): intèrpret virtuós i admirat compositor hongarés, sobretot s'admiren les seues obres per a piano i els seus arranjaments per a orquestra. Se'l considera precursor del nacionalisme i destaquem les seues *Rapsòdies hongareses*.

LOUIS HÉCTOR BERLIOZ (1803 - 1869): tot i que la seua família l'envia a París perquè estudeie medicina, decideix dedicar-se a la música. Va escriure diversos tractats teòrics i nombroses obres, entre les quals destaca la *Condenació de Faust*.

Un altre compositor romàntic admirat és **Fryderyk F. Chopin**, que estudiarem més detingudament en el pròxim tema.

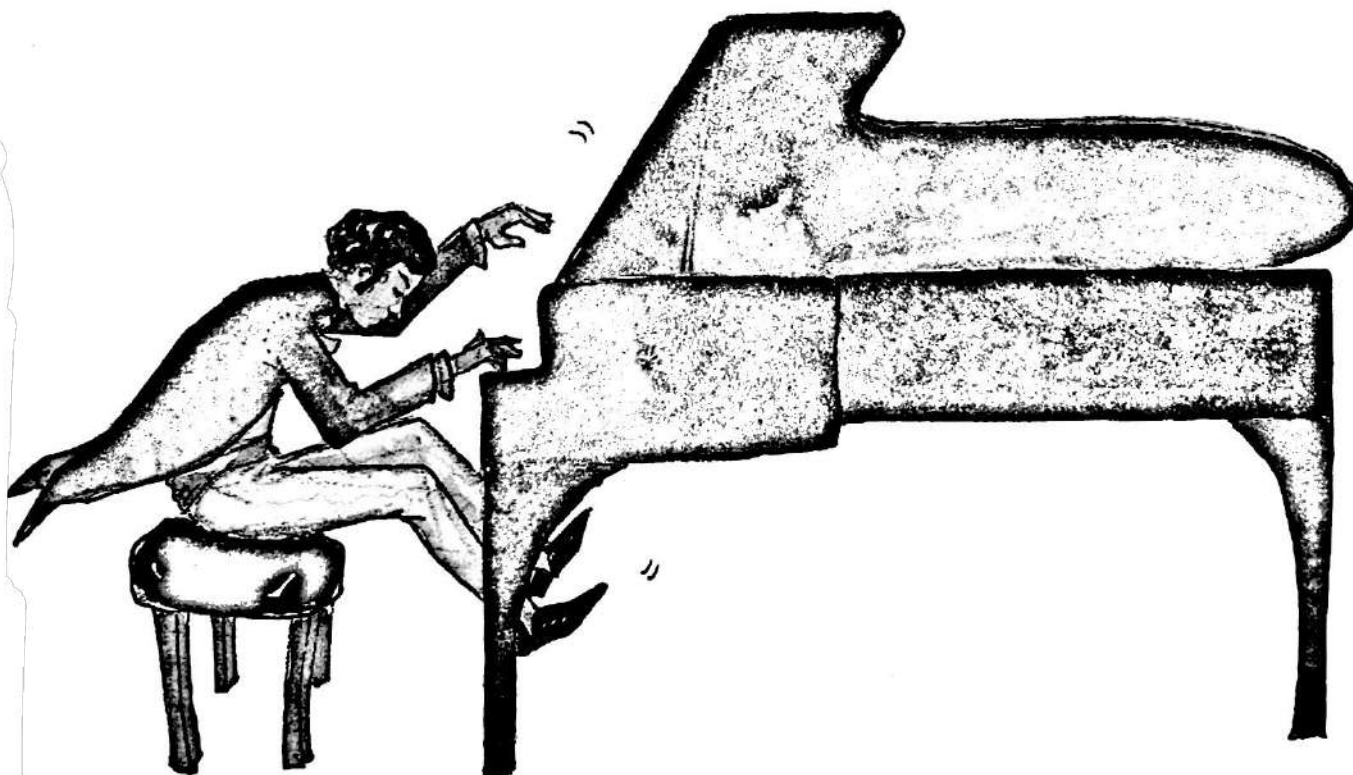
INSTRUMENTS

Dels instruments musicals,
hem de destacar que...

Durant el Romanticisme es van millorar tots els instruments de l'orquestra coneguts fins al moment, i s'ampliaren d'aquesta manera les seues possibilitats expressives.

Però el Romanticisme desenvolupa, per damunt de tot, el **piano**, analitzant-ne totes les possibilitats expressives, tècniques i de combinació amb altres instruments.

Durant el Romanticisme es crea un nou instrument, de gran projecció actual: el **saxòfon**, que anirà adquirint importància en l'orquestra.

Taller 2

1. Lògica musical.

Un director d'orquestra està preparant les obres que interpretarà en un concert i vol ordenar els compositors cronològicament. Pots ajudar-lo?

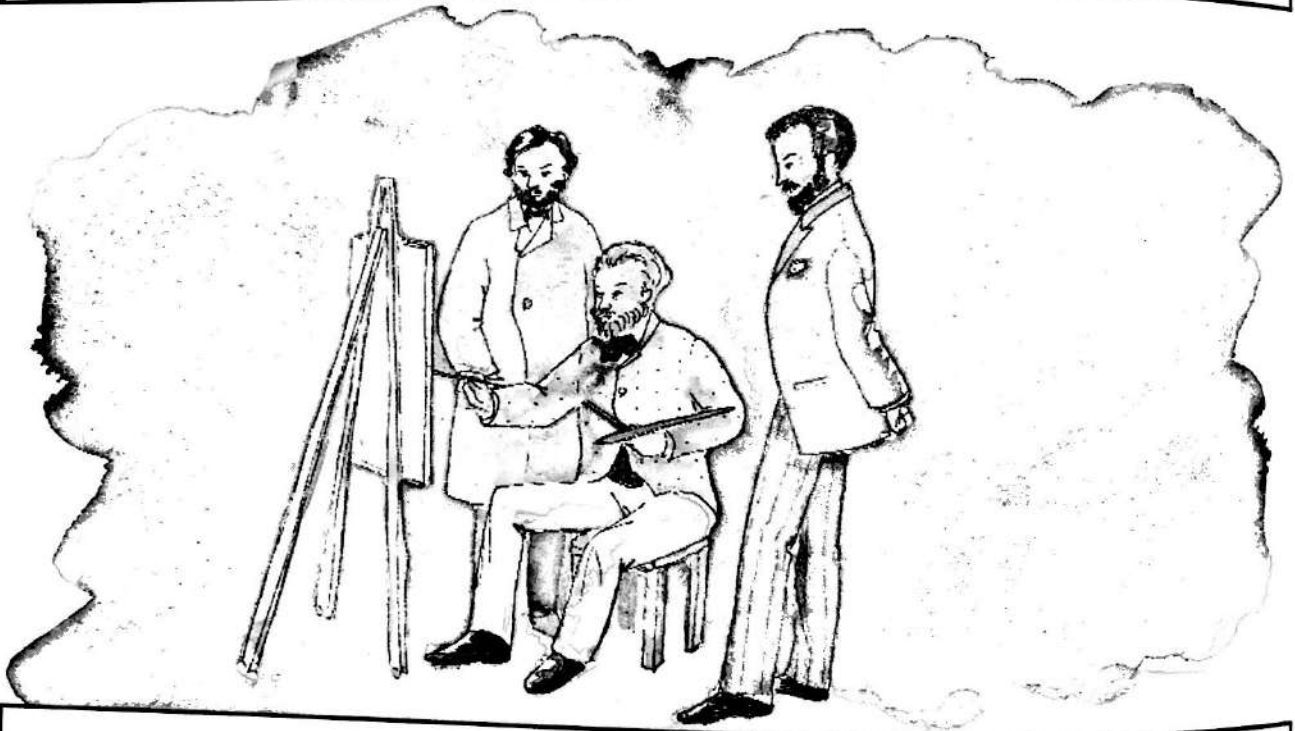
- 1 El primer compositor del programa va compondre *La flauta màgica* i no va viure entre 1811 i 1886.
- 2 El compositor núm. 2 va compondre les *Masurques* i va viure entre 1810 i 1849.
- 3 El primer compositor és el que va nèixer abans.
- 4 El compositor que va nèixer a Àustria va viure entre 1756 i 1791.
- 5 L'obra del compositor núm. 4 no és ni una *Rapsòdia hongaresa* ni una *Masurca*.
- 6 L'últim compositor va viure entre 1833 i 1897.
- 7 Brahms és alemany i no va compondre les *Masurques*.
- 8 El compositor núm. 2 no és austríac.
- 9 Mozart és el compositor més antic dels quatre que figuren en el programa.
- 10 Liszt és un any més jove que Chopin i no va nèixer a Polònia.
- 11 El compositor del *Rèquiem* no va nèixer a Hongria.

	Compositor	Data	Lloc	Obra
1				
2				
3				
4				

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

El segle XIX és un període de canvis constants en tots els sentits. Europa es veurà assotada per una sèrie de guerres que canviaran les fronteres dels països al mateix temps que se succeiran revolucions liberals.

D'aquesta manera es configuraran els estats moderns europeus, amb noves tendències socials, polítiques i culturals; s'acabarà així amb les monarquies i es minarà, encara que només un poc, el poder de l'Església en la societat.

Les arts en general viuran dues tendències:

- **Realisme:** intentant captar la realitat per molt crua que aquesta siga. Es veurà reflectida, sobretot, en la pintura i la literatura.
- **Impressionisme:** que derivarà del realisme i que tractarà de reproduir la impressió que produeix en l'ésser humà qualsevol experiència. Aquesta es desenvoluparà a través de la pintura, l'escultura i també la música.

Però a més, com a conseqüència de les guerres i els canvis de fronteres, la pintura, l'escultura, la literatura i també la música desenvoluparan un sentiment nacionalista d'amor a la pàtria que es reflectirà en totes aquestes disciplines artístiques a través d'elements propis de la terra.

CARACTERÍSTIQUES DE LA MÚSICA:

L'essència de la música del segle XIX serà l'**exaltació de sentiments**, de l'**esperit nacional** i **patriòtic**. Així, la música s'inspirarà en melodies populars i en procediments musicals del passat.

El **tema central** de la música seran la **dansa** i la **cançó folklòrica**, però amb més creativitat i realçant, després de molt de temps d'hegemonia de la música instrumental, la música vocal i polifònica.

L'**impressionisme**, per la seua banda, considerarà que la música és un gran mitjà d'expressió de sentiments, idees... i els compositors impressionistes s'inspiraran en la natura, en melodies orientals, etc., amb la finalitat de transmetre sensacions als oients.

Els primers **compositors nacionalistes** van ser Franz Liszt i Fryderyk Chopin, que vam conèixer el trimestre anterior.

El primer compositor impressionista és Claude Debussy.

FORMES MUSICALS

En principi s'empren les mateixes formes musicals que durant el Romanticisme, però s'hi afigen qualificatius que fan referència als països d'origen, per exemple:

- Rapsòdies hongareses
- Danses eslaves
- Danses espanyoles
- Etc.

COMPOSITORS

Els principals compositors del segle XIX són:

HONGRIA: Bela Bartok amb *Set danses populars romaneses*.

RUSSIA: amb autors com Txaikovski i els seus grans ballets o Ratzmaninov i els seus concerts per a piano. Però destaca el "Grup dels cinc", amb:

- M. Balakirev i la seua obra *Obertura sobre temes russos*.
- Cèsar Cui i la seua obra *Mademoiselle Fifi*.
- A. Borodin i la seua obra *En les estepes de l'Àsia central*.
- Rimski-Kórsakov i la seua obra *Scherezade*.
- M. Mussorgski i la seua obra *Quadres d'una exposició*.

NORUEGA: E. Grieg amb *Danses noruegues per a piano* i *Suite Peer Gynt*.

FINLÀNDIA: Sibelius amb l'obra *Finlàndia*.

TXECOSLOVÀQUIA: Smetana amb la seua obra *La meua pàtria* i A. Dvorák amb la *Simfonia núm. 9, del Nou Món*.

FRANÇA: són dos els principals compositors:

- Claude Debussy, i les seues obres *Estampes* o *Children's corner*.
- Maurice Ravel, que es va dedicar, sobretot, a fer versions orquestrals de les obres dels seus contemporanis i del qual destacariem el seu *Bolero*.

ESPANYA: són diversos compositors:

- Albéniz i les seues obres *Suite Ibèria* i *Suite espanyola*.
- Granados, amb les seues *Danzas españolas*.
- Manuel de Falla i la seua obra-ballet *El amor brujo*.
- Turina i les seues *Danzas gitanas*.

Posteriorment a aquestes noves tendències destaquen una altra sèrie de compositors que les van treballar ja entrat el segle XX, com són Anton Bruckner, Gustav Mahler o Richard Strauss.

INSTRUMENTS

Els instruments musicals que es van emprar al llarg del segle XIX són els instruments actuals, els que coneixem hui en dia.

Podem dir, sense cap dubte, que el segle XIX va ser el segle en què l'orquestra actual va quedar definitivament consolidada i es van escriure per a orquestra nombroses obres que, amb l'afegit de les millores tècniques als instruments, va permetre als compositors expressar-se musicalment amb més llibertat i precisió.

EL AMOR BRUJO

EL JAZZ

El *jazz* és un tipus de música vocal i instrumental que té el seu origen en l'esclavitud, ja que els esclaus van desenvolupar un cant de llibertat i de lloança a Déu que, en un principi, es va anomenar *gospel*.

Era un cant que s'interpretava durant la faena, en els seus oficis religiosos i fins i tot en les seues festes i celebracions. Consistia en cançons *a capella* les lletres de les quals parlaven del desig de llibertat i l'enyorança de les terres que havien abandonat.

Aquest cant es continua interpretant en esglésies al llarg de tot els Estats Units i la seua evolució i l'afegit d'instruments musicals fan que vaja derivant cap a una nova tendència, una música diferent que comença a interpretar-se en els clubs nocturns i que, en el segle XX es converteix en la gran passió de molts músics. És el *jazz*.

El **jazz** es caracteritza per la utilització en la mateixa mesura d'escala majors i menors i d'escala pentatòniques. Sol escriure's en compàs de quatre per quatre i el ritme n'és marcadament sincopat. Se sol estructurar de la manera següent:

TEMA – REPETICIÓ – IMPROVISACIÓ – TEMA

La **improvisació** és un element fonamental en el *jazz*, ja que de l'ús d'aquesta sorgeixen melodies fresques, espontànies i riques en expressió, i fa que l'oient gaudisca de diverses interpretacions i variacions d'un mateix tema.

Els principals **instruments** emprats en les composicions de *jazz* són:

- **Vent-metall:** trombó, trompeta i tuba.
- **Vent-fusta:** clarinet i saxòfon.
- **Corda percutida:** piano.
- **Corda fregada:** contrabaix i, a vegades, el banjo.
- **Percussió:** tota la bateria amb una immensa gamma de baquetes per a aconseguir diferents sons.

EL ROCK

El *rock* és un estil musical, vocal i instrumental que sorgeix de la combinació de diversos estils com el *jazz*, el *gospel*, la música popular...

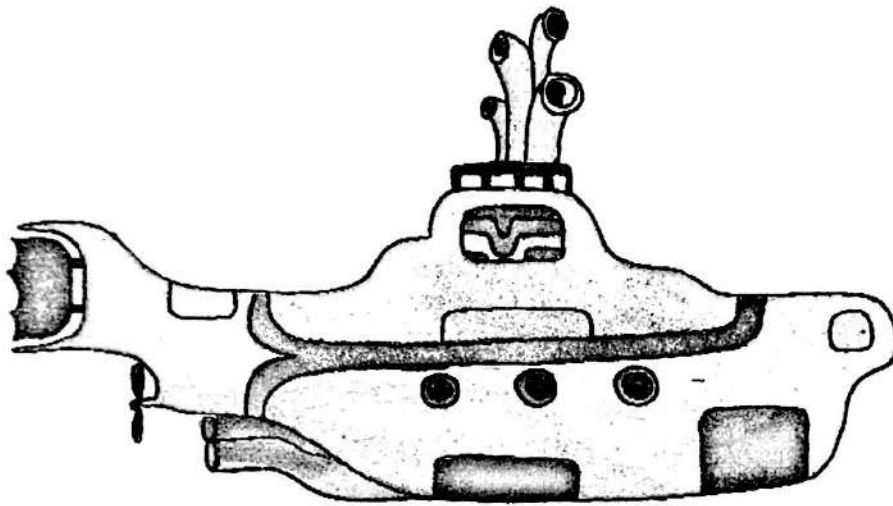
Naix als Estats Units al voltant del 1950 i de la seua evolució sorgeixen nous estils com el *pop*, el *heavy*, etc., així com altres músiques actuals que, en general, no s'assemblen gens al *rock* originàriament.

El *rock* sorgeix com un moviment de protesta de la joventut cap a les normes, la societat... i assoleix la seua maduresa amb Elvis Presley, conegut com El Rei, que va llançar el *rock* a escala mundial i va donar origen al fenomen dels fans. Les seues lletres, el seu estil, els seus moviments en l'escenari i les seues fantàstiques melodies van fer sorgir nombrosos artistes que imitaven aquest estil.

En els anys 60, les novetats en la música *rock* van venir d'Anglaterra, on un grup de quatre xics que es van fer anomenar The Beatles van posar de moda un nou concepte del *rock*, que es va conèixer com a música *pop*. Aquest nou estil combinava les influències anteriors i la tendència d'Elvis. Fins i tot desenvolupen un estil combinant els instruments de l'orquestra, que es denominarà *pop simfònic*.

Des del final de la dècada dels 60 i durant la dècada dels 70, aquestes tendències continuen evolucionant cap a altres estils com seran el *rock dur*, el *heavy*, el *reggae*...

Els nombrosos estils que s'originen a partir del *rock* fan que els **instruments** dels grups no siguin una cosa tancada, sinó que a través de les diverses tendències s'hi van afegint i provant uns altres de nous.

Elvis va començar amb una guitarra i una bateria. The Beatles van introduir les guitarres elèctriques i els instruments de l'orquestra, posteriorment es van emprar instruments típics del folklore de cada país, com ara gaites, o la guitarra *country* a Amèrica del Nord...

Actualment els avanços tecnològics permeten que s'obtinguen sons a partir de programes d'ordinador, així, els instruments de la banda de *rock* es van ampliant depenent de l'estil que vulga desenvolupar el grup.

D'altra banda, el *rock* empra en les seues composicions tota mena d'escala, modulacions i canvis agògics i dinàmics que, juntament amb el contingut de les lletres, el doten de gran expressivitat.

Alguns dels **grups de rock** més coneguts al llarg del segle XX han sigut:

- Anglaterra: The Rolling Stones, Queen, The Doors, Sting o Dire Straits.
- Estats Units: The Platters, Nirvana...
- Espanya: tenim nombrosos grups de pop, com van ser Mecano, El Último de la Fila, Presuntos Implicados i, actualment, La Oreja de Van Gogh. Respecte a grups de *rock* a Espanya, van ser coneguts Barricada o Héroes del Silencio.

Nº. 5-MÚSICA PARA LOS REALES FUEGOS DE ARTIFICIO "MENUETT" G.F. HÄNDEL (1685-1759)

Georges Friedrich Händel es el más importante representante del barroco inglés, porque aunque nació en Alemania, se nacionalizó inglés en 1727.

El rey Jorge II de Inglaterra le encargó la composición de esta música para conmemorar la Paz de Aquisgrán, al finalizar la guerra de sucesión austríaca en 1748. Para el estreno de la obra construyeron en el Green Park de Londres un escenario de grandes proporciones para acomodar a los más de 100 músicos que formaban la orquesta, y encargaron un gran castillo de fuegos artificiales preparado especialmente para dispararlo durante el concierto. Desgraciadamente el día del estreno los fuegos artificiales provocaron un gran incendio, que quemó todo el montaje.

Todos conocemos a Händel gracias al "Aleluya", fragmento que pertenece a su gran oratorio El Mesías, que tantas veces habréis escuchado.

Nº. 4 - YELLOW SUBMARIN

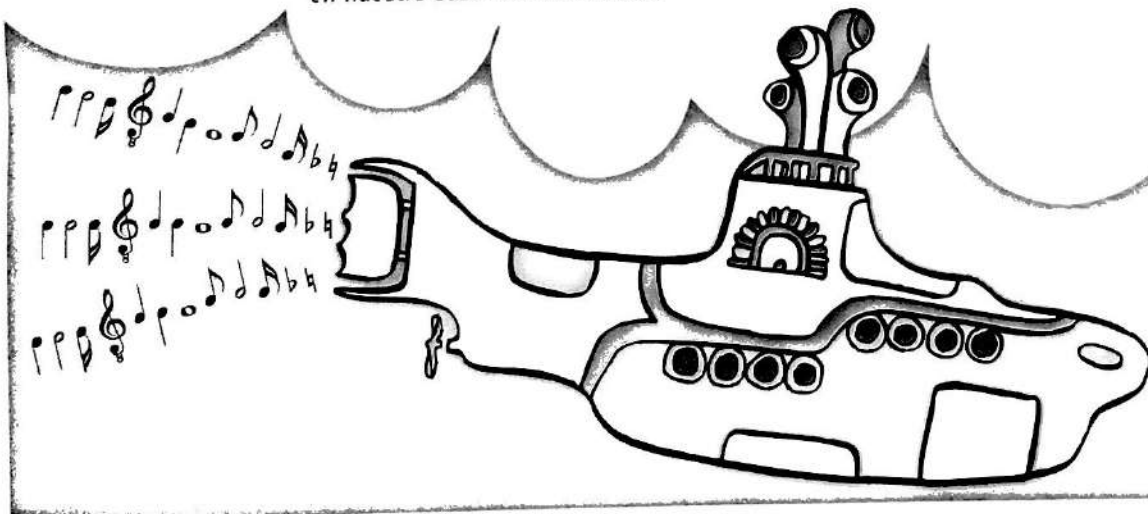
JOHN LENNON-PAUL McCARTNEY

1 - tb - d'

A pesar del éxito obtenido mundialmente, los **Beatles** nunca abandonaron su ideología inicial. En todos sus temas encontramos el mismo motivo de significado que surge como una proclamación de unidad principalmente en esta canción donde se formula un deseo de evasión compartida:

*“Entonces, navegábamos hacia el sol
 hasta que encontrábamos el mar verde,
 y vivíamos bajo las olas
 en nuestro submarino amarillo
 y nuestros amigos están todos a bordo;
 la mayor parte de ellos viven en la puerta de al lado.
 Cada uno tiene lo que necesita:
 cielo azul y verde mar
 en nuestro submarino amarillo...”*

Nº. 7 - WIMOWEH

f - tb / l - tb - l / d' - tb

① Interpretar con Swing

Hey-yup boy wi - mo - weh wi - mo - weh wi - mo - weh

②

wi - mo - weh, wi - mo - weh, wi - mo - weh, wi - mo - weh, wi - mo - weh, wi - mo - weh,

③

wi-mo-weh, wi-mo-weh. A la jun - gla te - rri-ble jun-gla dorm el gran cap el lle-

12

ó. A la jun - gla te - rri - ble jun - gla dorm el gran cap el lle - ó.

Es un canto de protesta contra el régimen del *apartheid* de Sudáfrica. Tenéis que saber que en este país, a pesar de que hay una gran mayoría de población negra, los blancos impusieron una ley que privaba a los negros de cualquier derecho. Les hacían vivir en reservas (parecidas a las de los indios norteamericanos), no tenían derecho a la educación pública y los peores trabajos eran para ellos. Incluso estaban prohibidos los matrimonios entre negros y blancos.

Nº. 11 - DONA NOBIS PACEM

d - tb - 1 / d' - tb - 1

Do - na no - bis pa - cem, pa - cem; do - na
no - bis pa - cem. Do - na no - bis pa - cem,
do - na no - bis pa - cem. Do - na
no - bis pa - cem, do - na no - bis pa - cem.

MOZART ES CONOCIDO COMO EL NIÑO PRODIGIO, YA QUE DEMOSTRÓ SUS APTITUDES MUSICALES DESDE BIEN PEQUEÑO. A LOS CUATRO AÑOS COMPOÑÍA MÚSICA Y TOCABA EL CLAVICORDIO Y EL VIOLÍN. DABA CONCIERTOS INTERPRETANDO SU MÚSICA POR TODA EUROPA ACOMPAÑADO DE SU PADRE Y MAESTRO, LEOPOLDO MOZART, QUE TAMBIÉN ERA MÚSICO, Y DE SU HERMANA.

OS CONTARÉ UNA ANÉCDOTA DE CUANDO TENÍA ONCE AÑOS: VIAJANDO POR ITALIA ASISTIÓ A UN MISERERE CANTADO A NUEVE VOCES EN LA CAPILLA SIXTINA. CUANDO LLEGÓ A CASA IMPRESIONADO AÚN POR LA MÚSICA QUE HABÍA OÍDO, FUE CAPAZ DE ESCRIBIR TODAS LAS NOTAS DE LA OBRA. INCREÍBLE. ¿VERDAD?

66

En un Mercat Persa

Aparició de la princesa

Moderato

A. Ketelbey
(1875-1975)

1a

2a

67

Tristesa

Estudi en mi, op. 10 n°3

F. Chopin
(1810-1849)

1 *Lento*

6

11

HAPPY XMAS (WAR IS OVER)

Words and Music by Yoko Ono, John Lennon

Start: $\text{g} \quad \dot{\times} \quad \dot{\times} \quad | \quad \times \times \times$

Track 9

Arrangement and
adaptation for Recorder by
Andrea Cappellari

Allegro

© 1972 by Lenono Music / EMI Blackwood Music Inc. / Ono Music
Italian sub-Publisher: EMI MUSIC PUBLISHING ITALIA S.r.l. - Via C.Ravizza, 43/45 - 20149 Milano
All rights reserved. International Copyright secured.

Carisch SpA

WE WISH YOU A MERRY CHRISTMAS

Traditional

Arrangement and
adaptation for Recorder by
Andrea Cappellari

Start: $\frac{3}{4}$ x x x | x x

Allegretto

This transcription © 2009 by CARISCH SpA - Via Lampedusa, 13 - 20141 Milano
All rights reserved. International Copyright secured.

A WHOLE NEW WORLD

Words by **Tim Rice** - Music by **Alan Menken**

Track

1

Arrangement and
adaptation for recorder by
Andrea Cappellari

Start: c ♯ ♯ ♯ ♯

Moderato

© 1992 by WONDERLAND MUSIC COMPANY INC. / WALT DISNEY MUSIC COMPANY INC.
Italian Sub-Publisher: CAFÉ CONCERTO ITALIA s.r.l. - Via Revere, 9 - 20123 Milano
All rights reserved. International Copyright secured.

Cansch SpA

SUMMERTIME

(from "Porgy and Bess" ®)
Words and Music by **George Gershwin,**
Dubose and Dorothy Heyward, Ira Gershwin

Track
22

Arrangement and
adaptation for recorder by
Andrea Cappellari

Moderately

Start: $\text{C} \uparrow \uparrow \uparrow$

© 1935 by GERSHWIN PUBL. Corp.
Italian Sub-Publisher: EDIZIONI CHAPPELL s.r.l. - P.za della Repubblica, 14/16 - 20124 Milano
GERSHWIN®, GEORGE GERSHWIN® and IRA GERSHWIN™ are trademarks of Gershwin Enterprises
PORGY AND BESS® is a registered trademark of Porgy And Bess Enterprises
All rights reserved. International Copyright secured.

Carisch SpA

THE FINAL COUNTDOWN

Words and Music by J. Tempest

Track 24

Arrangement and adaptation for recorder by Andrea Cappellari

Start: $c \quad \checkmark \quad \checkmark \quad \checkmark$

Moderato

5

9

17

mf

22

27

31

f

37

f

45

51

© 1986 by EMI MUSIC PUBLISHING Ltd.
Italian Sub-Publisher: EMI MUSIC PUBLISHING ITALIA s.r.l. - Via C. Ravizza, 43/45 - 20149 Milano
All rights reserved. International Copyright secured.

Carisch SpA

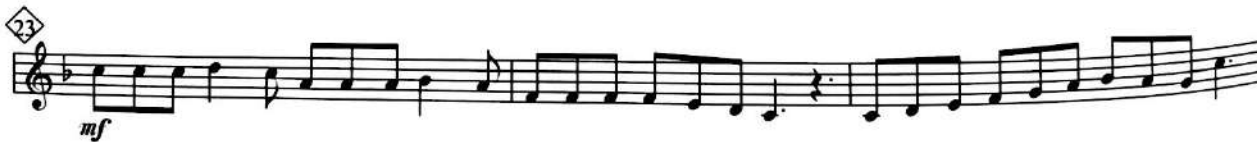
BIBBIDI - BOBBIDI - BU

(Bibbidi - Bobbidi - Boo / The Magic Song)
Words and Music by M. David, Al Hoffman, J. Livingston

Track 5

Arrangement and
adaptation for Recorder by
Andrea Cappellari

Start: $\frac{12}{8}$

© 1948 - 1949 by Walt Disney Music Company
Italian Sub-Publisher: CAFÉ CONCERTO ITALIA s.r.l. - Via Revere, 9 - 20123 Milano
All rights reserved. Used by permission

Carisch S.p.A

LA VITA E' BELLA

Music by N. Piovani

Arrangement and
adaptation for Recorder by
Andrea Cappellari

Easy version Start: C ♯ ♯ ♯ ♯

Moderate

MY WAY

Words by **G. Thibault** - Music by **C. Francois, J. Revaux**
English Adaptation by **P. Anka**

Track **20**

Arrangement and
adaptation for Recorder by
Andrea Cappellari

Start: $\text{C} \quad \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow$

Slow

mf

1. 2.

f

mf

f

© 1967 by Warner Chappell Music France S.A. / Jeune Musique Edition SARL
Italian Sub-Publisher: FORTISSIMO Gruppo Editoriale S.r.l. - P.za della Repubblica, 14/16 - 20124 Milano / SIAE
All rights reserved. International Copyright secured.

Carisch S.p.A.

STAR WARS

Words and Music by John T. Williams

Track **25**

Arrangement and
adaptation for Recorder by
Andrea Cappellari

Start: c f f f

Moderately

f

mf

f

HE'S A PIRATE

from Walt Disney Pictures' PIRATES OF THE CARIBBEAN: THE CURSE OF THE BLACK PEARL

RECORDER

Music by KLAUS BADEL

Briskly
f lightly

The musical score is written for a recorder in 6/8 time. It begins with the tempo marking 'Briskly' and the dynamic 'f' (forte) with the instruction 'lightly'. The first staff contains the first six measures, followed by a second staff with measures 7-12, a third staff with measures 13-18, a fourth staff with measures 19-24, a fifth staff with measures 25-30, a sixth staff with measures 31-36, a seventh staff with measures 37-42, an eighth staff with measures 43-48, a ninth staff with measures 49-54, and a final staff with measures 55-60. The piece concludes with a double bar line.

© 2003 Walt Disney Music Company
All Rights Reserved Used by Permission

I'M A BELIEVER

featured in the Dreamworks Motion Picture SHREK

RECORDER

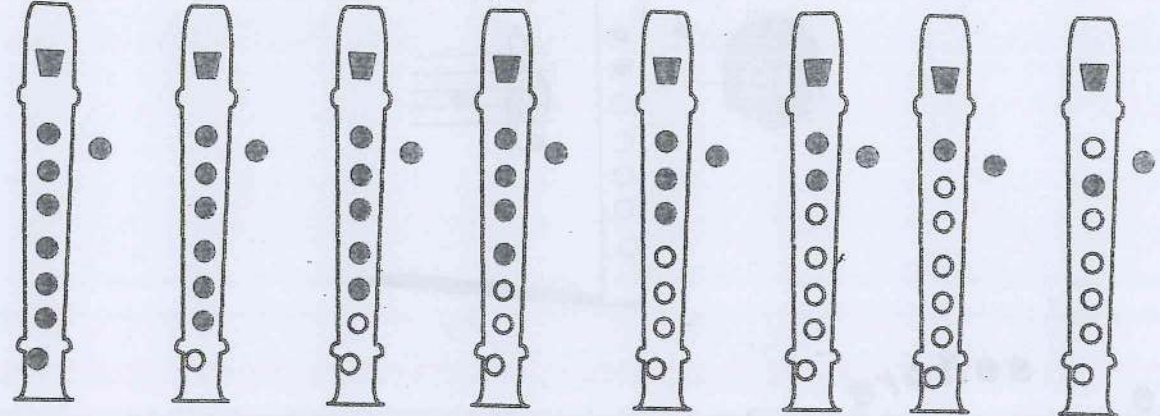
Words and Music by
NEIL DIAMOND

Moderately

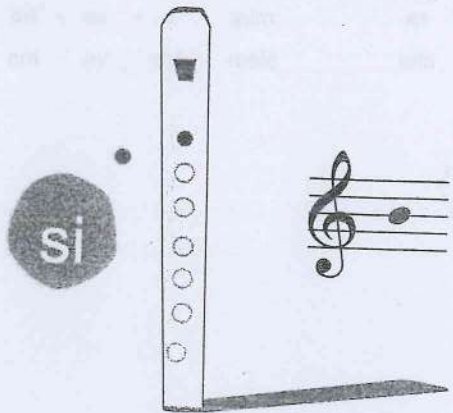
© 1966 (Renewed 1995) STONEBRIDGE MUSIC and FORAY MUSIC
All Rights Reserved International Copyright Secured Used by Permission

Taula de digitacions

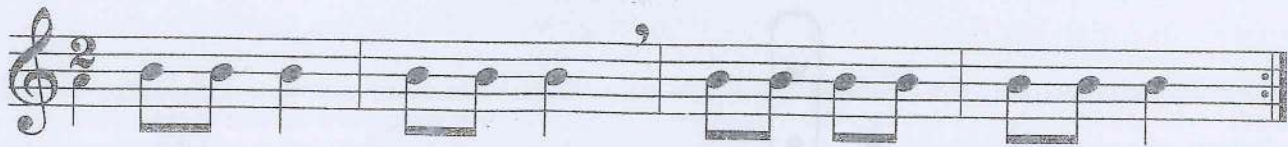

do re mi fa sol la si do'

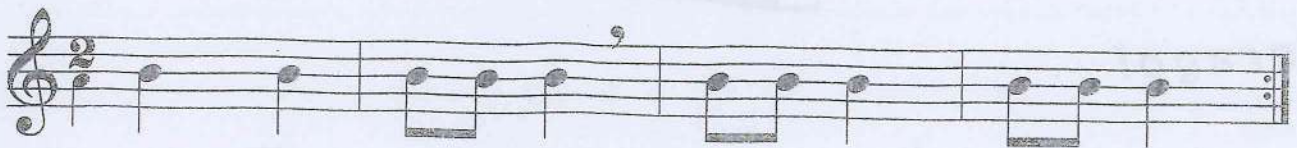

si

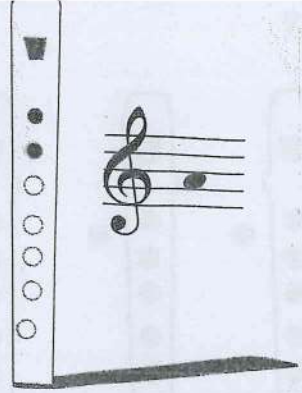
Melodia del si

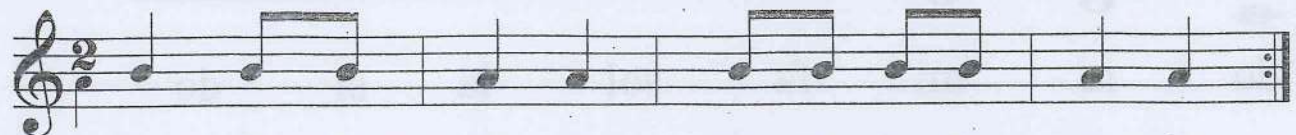
Din, din, don

la

Una señora

U - na se - ño - ra   muy a - se - ño - ra - da
Aun - que va_en co - che   siem - pre va mo - ja - da.

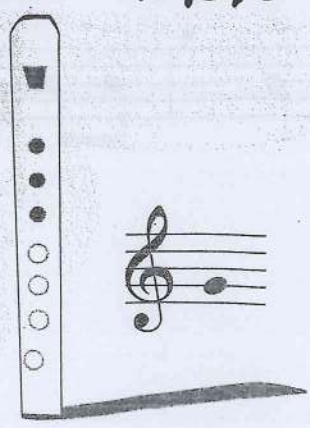
Doña Cotifina

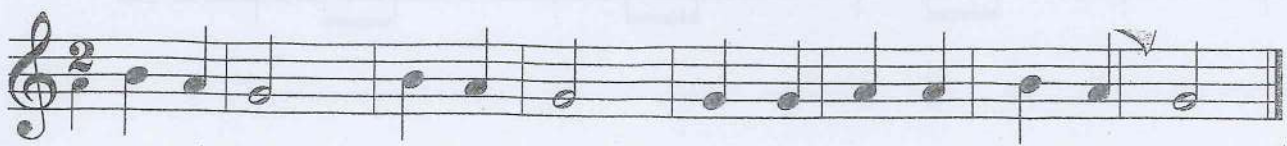
Do - ña Co - ti - fi - na   es u - na se - ño - ra,
que se cons - ti - pa - ba   ca - da - me - dia ho - ra.

FLUTESON 1,2,3,5

sol

Caragol

Ca - ra - gol   ca - ra - gol,   trau les ba - nyes que ix el sol.

s-l-t

U - na pu - ça_em - pre - nya_un gat
fent - li pes - si - go - lles din - tre del seu nas.

2. Canon al unísono

Galop

Equip Stringa

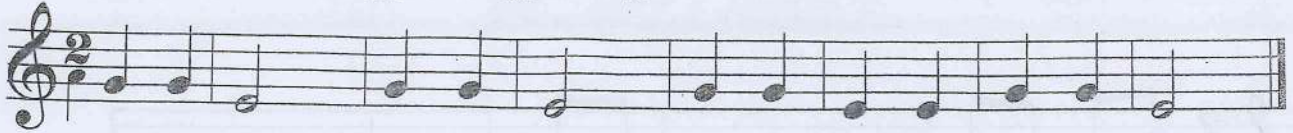
s-t-s

FLUTESON 7, 8, 9

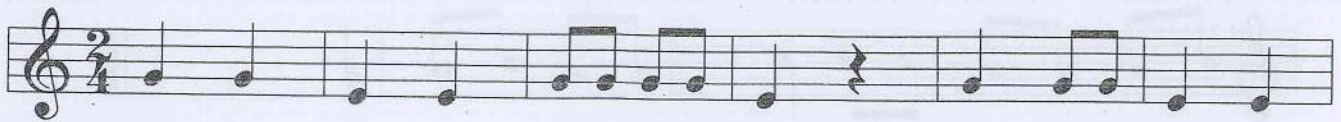
mi

Sol, sol mi

1. Pavo, pavo con arroz

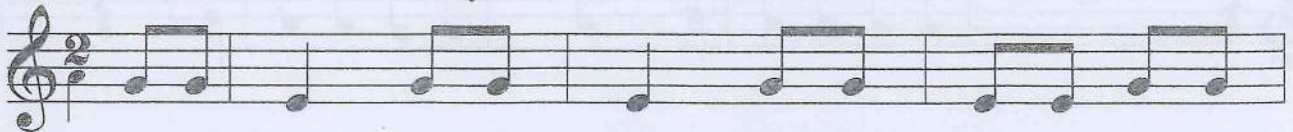

Pa - vo, pa - vo, pa-vo con a - rroz. Si no lo co - mes,

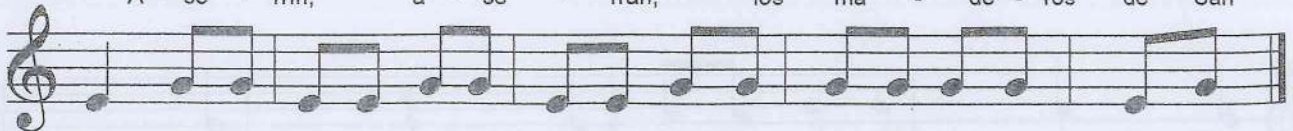

me lo co-mo yo, ca-ba - lli-to de la mar te que-das-te sin la - var.

Aserrín aserrán

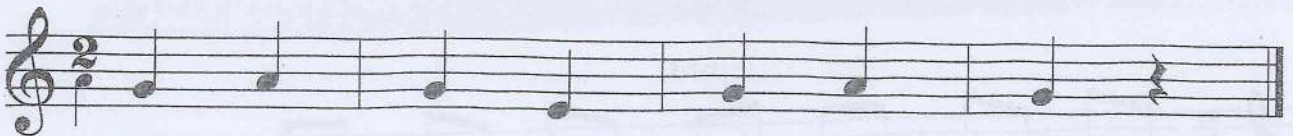

A - se - rrín, a - se - rrán, los ma - de - ros de San

Juan, el pa - la - cio y la co - ci - na, ¿cuán - tos de - dos ten-go en - ci - ma?

El camí de Sant Joan

Uns que vé - nen al - tres van
pel ca - mí de Sant Jo - an

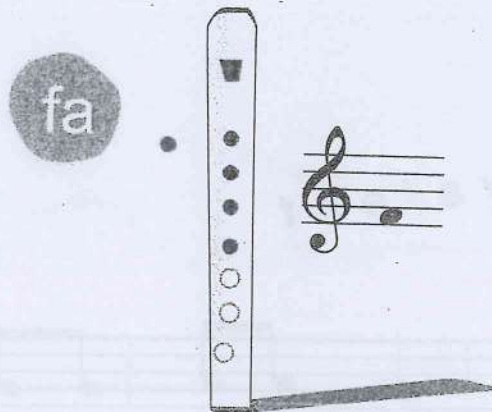
Margarita

U - na dos tres y cua - tro
 Mar - ga - ri - ta tie - ne un ga - to.

Es fica les notes al despertador

Popular

Es fi - ca les bo - tes el des - per - ta - dor,
 Ja to - ca la u - na, ja to - quen les dos,
 es fi - ca les bo - tes per a - nar mi - llor.
 ja to - quen les tres en el des - per - ta - dor.

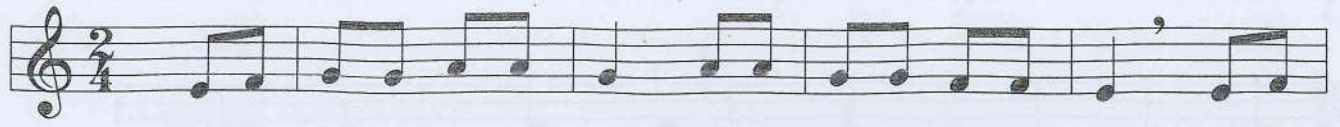

3. Si la barqueta...

Si la bar - que - ta es tom - ba xi - ca no tin - gues por,
 Al - ça la cor - da en l'ai re i can - ta u - na can - çó.

claves

Car. All

Al mi - la - no ¿qué le dan? Ce - bo - lli - tas con el pan, por la

no - che pan y pe - ra, por el día pe - ra y pan.

2. Peix, peixet

Peix pei - xet, de la ca - nya de la ca - nya,

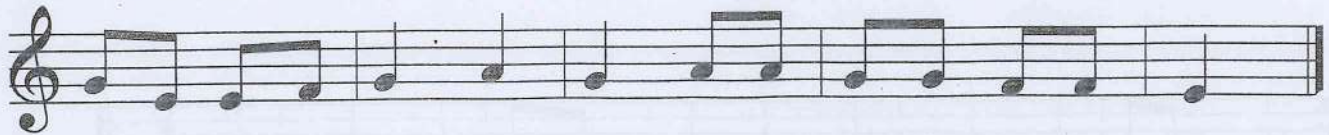

peix pei - xet de la ca - nya al sar - ro - net.

El ruquet valent

El ru - quet va - lent por - ta car - ga por - ta

car - ga el ru - quet va - lent por - ta car - ga i no la sent

Taula de digitacions

do re mi fa sol la si do'

Parotet

3

Pa - ro - tet, pa - ro - tet que t'a - ga - fe del cu - let ma - ro -
te - ia, ma - ro - te - ia que t'a - ga - fe de l'a - le - ia.

m-f-s / s-f-s

Ca - ra - gol, ca - ra - gol, trau les ba - nyes, trau les ba - nyes, ca - ra -
gol, ca - ra - gol, trau les ba - nyes, que ix el sol.

re

Rita la fornera

Ri - ta la for - ne - ra és molt "de - sas - trà"

Sem - pre se'n va_a mis - sa sen - se pen - ti - nar

Un sabater de Picanya

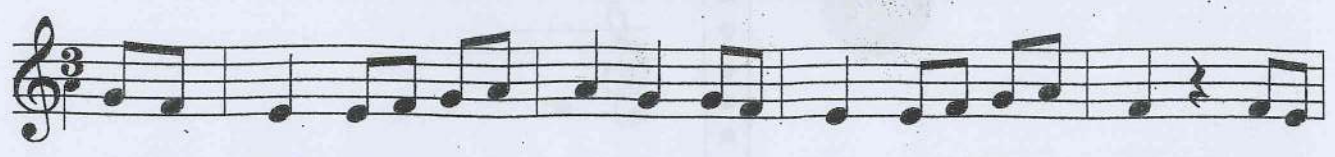
Un sa - ba - ter de Pi - ca - nya nya
men - tre que_el bur - ro_a la qua - dra, dra,

to - ta la nit men - jant col, col, col,
no li pe - ga mai el sol, sol, sol.

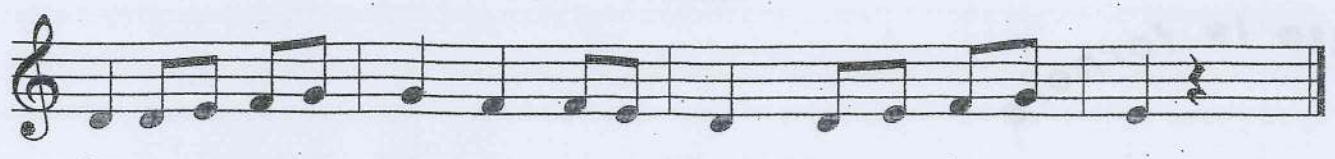
r-m-r
"An-da", mor-ros de llan-da, que la bu - fan - da no_et pa - ra bé,

"an-da", mor-ros de go-ma, que el gor-ro_amb plo - ma no_et sen - ta bé.

Ja ve Cento ^{10 3}

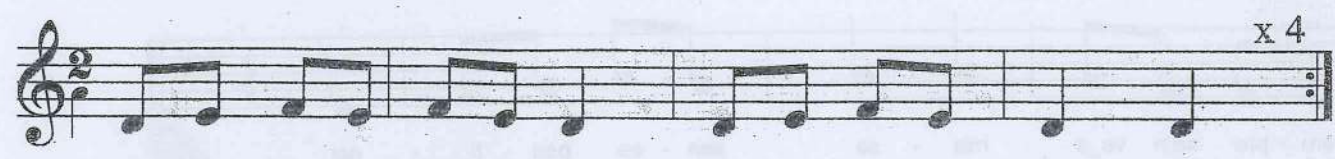

Ja ve Cen - to de ca' la nú - via, ja ve Cen - to mal-hu - mo - rat, ja ve

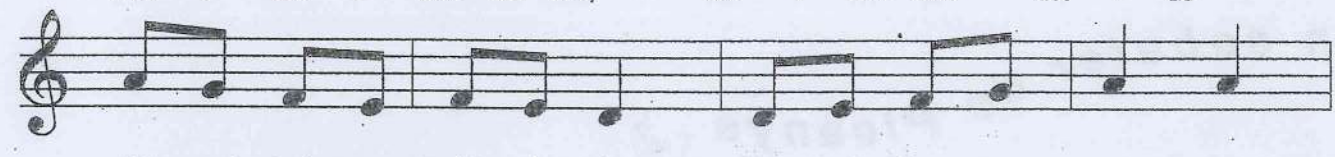

Cen-to comp-tant els pas - sos, ca - ra - bas - sa li_hau ran do - nat.

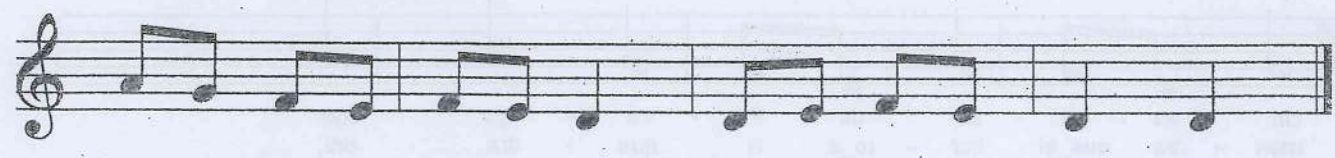
Tres i tres i tres ³

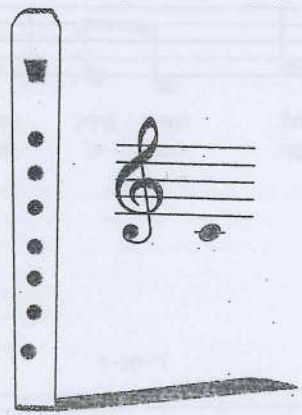
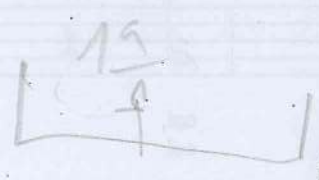
Tres i tres i tres fan nou, nou i tres fan dot - ze x 4

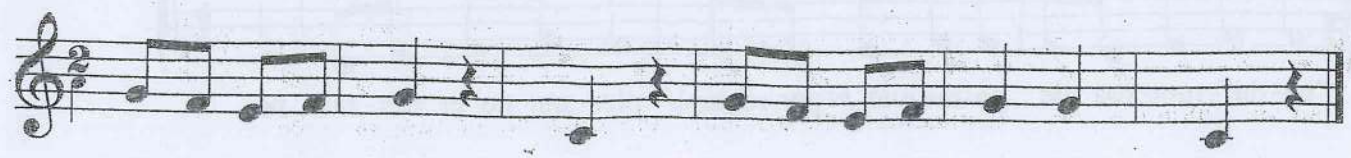
dot - ze i tret - ze vint - i - cinc ja veus qui ho - di - ri - a

dot - ze i tret - ze vint - i - cinc, ja veus qui ho di - ri - a

El afillador

El a - fi - la - dor ¡plom! a - fi - la cu - chi - llos ¡plom!
 con a - gua li - món ¡plom! y un po - co de bri - llo ¡plom!

Chocolate molinillo

Cho - co - la - - - te mo - li - ni - - llo
co - rre co - - - rre que te pi - - - llo.

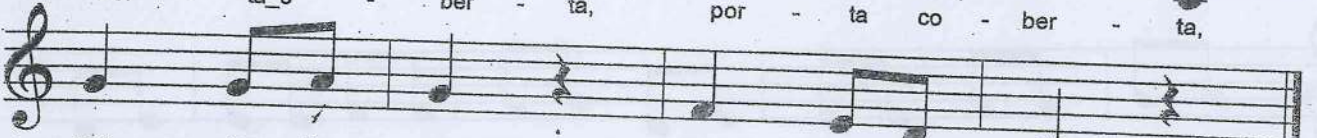

es - ti - rad, es - ti - rad, que el de - mo - nio va a pa - sar

porta oberta

Por - ta o - ber - ta, por - ta co - ber - ta,

por - ta "tan - cà", bo - na "ma - cà"!

Els meus ànecs

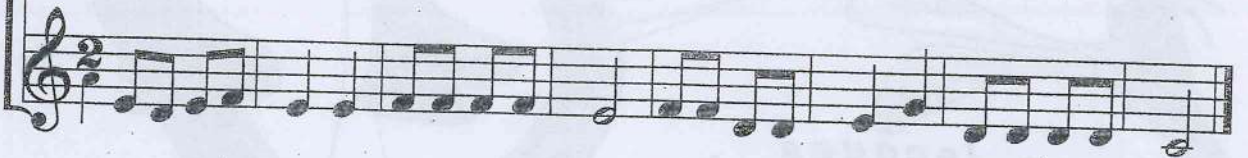

Fl. 1^a

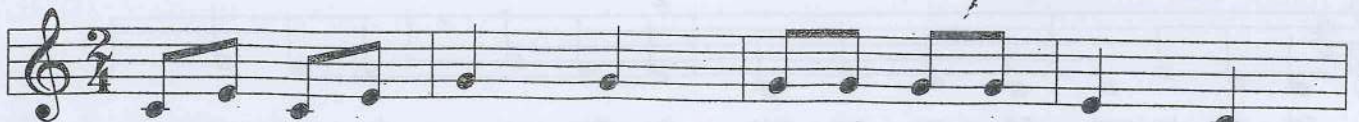
Mi-reuismeus à-necs fan un capbus - só el capdins de l'ai - gua no te - nen cap por

Fl. 2^a

Con sólo tres notas

Seminari Guido d' Arezzo

Con - só - lo tres no - tas to - ca - mos a ca - non
Amb so - les tres no - tes to - quem tots a ca - non,

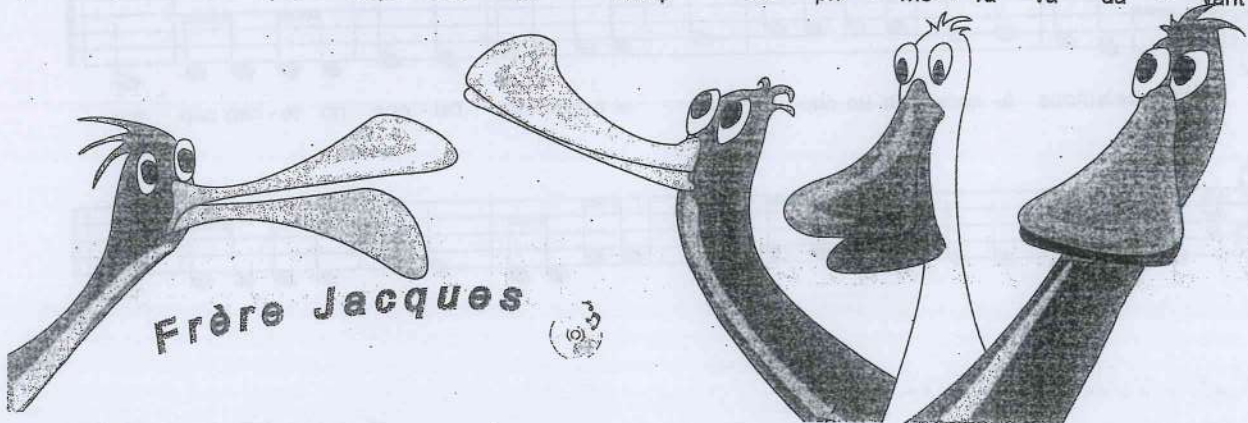
fá - cil es to - car el "sol" y tam - bién el "do".
fà - cil és to - car el "sol" i tam - bé el "do".

Tengo una muñeca

Ten - go_u - na mu - ñe - ca ves - ti - da de_a - zul
 con su ca - mi - si - ta y su ca - ne - sú

Quan les oques

Quan les o - ques van al camp, la pri - me - ra va da - vant
 la se - go - na va dar - re - re i des - prés va la ter - ce - ra
 quan les o - ques van al camp la pri - me - ra va da - vant

Frère Jacques

1 2
 Frè - re Jac - ques, Frè - re Jac - ques, dor - mez vous, dor - mez vous,
 3 4
 son - nez les ma - ti - nes, son - nez les ma - ti - nes: ding, dang, dong! ding, dang, dong!

Cansat estic

1 2

do, re, mi, fa,

3 4

sol, can - sat es - tic de sol - fe - jar i no po - der can - tar. el

HANI KOUNI (INDIS NOVO ANTIJEJANS) Hani Kouin Sings

d-r-d

Ha - ni Kou - ni ha - hou - ha - ni.

Ha - wa waugh - bi - ca - na sa - he - ha.

Ha - hou ha - ni bit - si - ni.

m-r-d/d-r-m

Al ni - ño re - cién na - ci - do, to - dos
Del ár - bol na - ció la ra - ma, de la

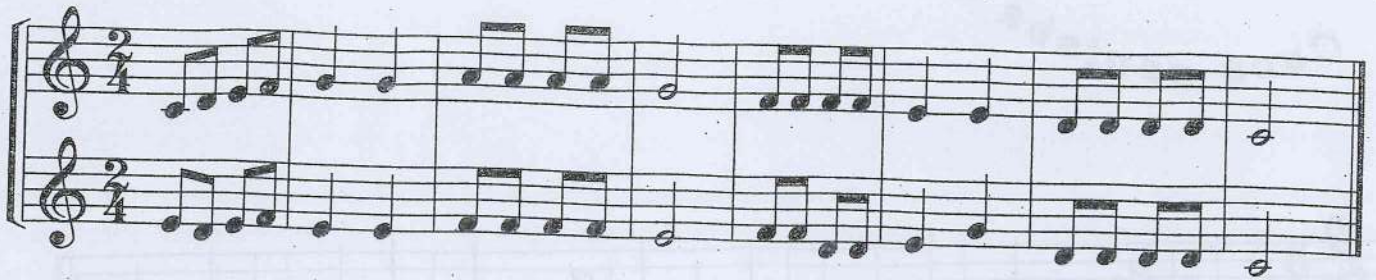
le_o - fre - cen un do - né, yo soy po - bre, na - da ten -
ra - ma na - ció la flor, de la flor na - ció Ma - rí -

go, le_o - frez - co mi co - ra - zo - né.
a_y de Ma - rí - a na - ció_el Se - ñor.

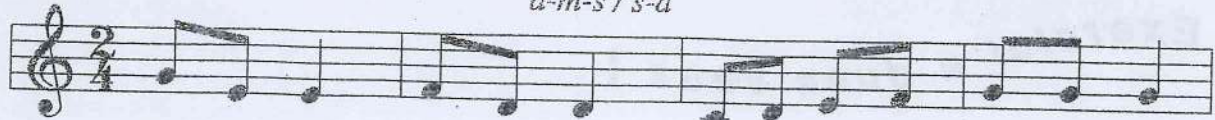
Hua - chi - to to - ri - to, to - ri - to del co - rra - li - to

3. Melodia

Popular alemanya

d-m-s / s-d

Diu que quan se - ré gran un o - fi - ci - hau - ré de fer,

pen - se jo que se - ré sa - ba - ter, pot - ser

fer sa - ba - tes di - a i nit deu de ser molt a - vor - rit,

crec que no, ben mi - rat deu ser molt can - sat.

do
agut

Què heu menjat?

Què heu men - jat? xo - co - la - ta, xo - co - la - ta

què heu men - jat? xo - co - la - ta i pa to - rrat

Cucú cantaba la rana

Musical notation for the song "Cucú cantaba la rana". The melody is written on a single staff in 3/4 time. The lyrics are: Cu - cú, can - ta - ba la ra - na, cu - cú de - ba - jo del a - gua

Exercici a dues veus I

Two staves of musical notation for a two-part exercise. The first staff is labeled "Fl. 1ª" and the second "Fl. 2ª". Both staves are in 2/4 time and contain a sequence of eighth notes.

Cànon del rellotge

tac ((

Musical notation for the "Cànon del rellotge" exercise, consisting of three staves in 4/4 time. The lyrics are: 1 El re - llot - ge vell fa tic - tac, tic - tac; 2 el re - llot - ge nou fa tic - tac tic - tac tic - tac tic - tac; 3 i el pe - tit des - per - ta - dor fa tic-tac tic-tac tic tac tic-tac tic-tac tic-tac tic-tac tac!

Totes les notes

1033

To - tes les no - tes de l'es - ca - la ei - xi - ren hui a pas - se - jar
jo les he vis - tes molt con - ten - tes i no pa - ra - ven de can - tar
do re mi fa sol la si do do si la sol fa mi re do

Tin ton

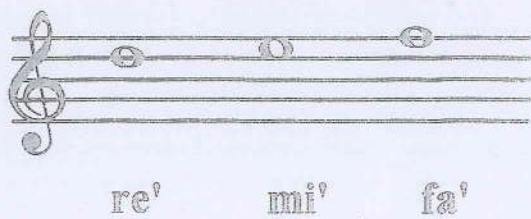
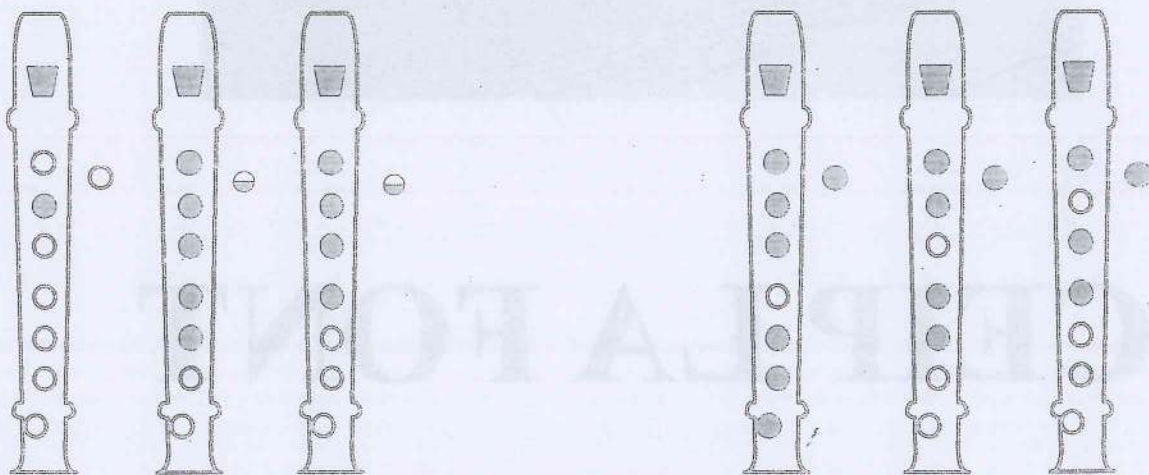
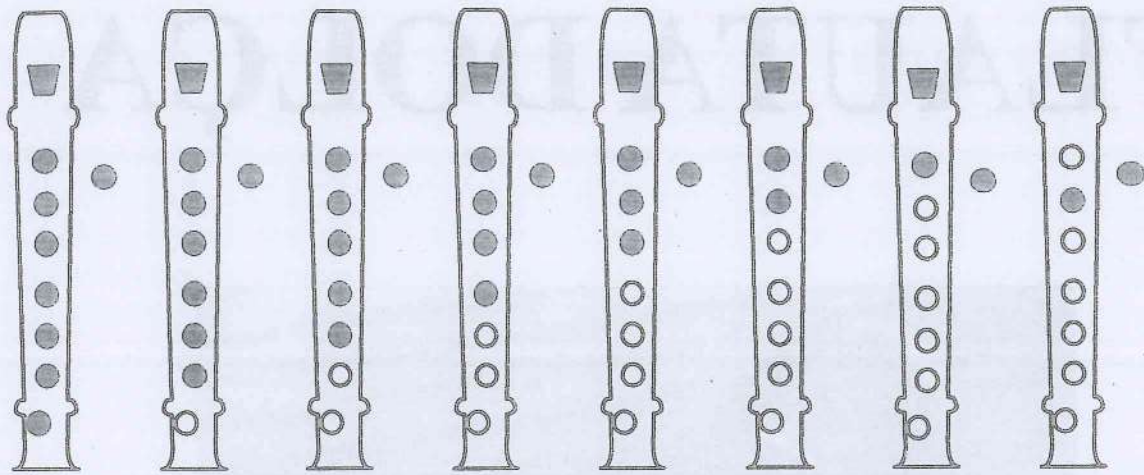
1033

Tin ton ti - qui - ti - qui ton ti - qui - ti - qui ti - qui do mi sol
tin ton ti - qui - ti - qui ton ti - qui - ti - qui ti - qui ton

¿Dónde están las llaves?

¿Dón - de es - tán las lla - ves? - ma - ta - ri - le ri - le ri - le ¿dón - de es -
tán las lla - ves ma - ta - ri - le ri - le rón ¡chin pom!

TAULA DE DIGITACIONS/ TABLA DE DIGITACIÓN

1. L'escala

The first system of music consists of two staves in 2/4 time. The upper staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody starts on a middle C and ascends stepwise through the scale: C, D, E, F, G, A, B, C. The lower staff begins with a bass clef and a 2/4 time signature. The bass line starts on a low C and ascends stepwise: C, D, E, F, G, A, B, C.

s-f-m-r-d

The second system of music consists of two staves in 2/4 time. The upper staff continues the melody from the first system, with notes G, A, B, C, D, E, F, G. The lower staff continues the bass line with notes G, F, E, D, C, B, A, G.

The third system of music consists of two staves in 2/4 time. The upper staff continues the melody with notes A, B, C, D, E, F, G, A. The lower staff continues the bass line with notes F, E, D, C, B, A, G, F.

2. Debajo un botón

Popular

The first system of music consists of two staves in 2/4 time. The upper staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody starts on a middle C and ascends stepwise: C, D, E, F, G, A, B, C. There are two '9' markings above the staff, one above the G note and one above the C note. The lower staff begins with a bass clef and a 2/4 time signature. The bass line starts on a low C and ascends stepwise: C, D, E, F, G, A, B, C.

The second system of music consists of two staves in 2/4 time. The upper staff continues the melody with notes D, E, F, G, A, B, C, D. There is a '9' marking above the staff above the G note. The lower staff continues the bass line with notes D, C, B, A, G, F, E, D.

1. Minuetto

Johann Sebastian Bach

Two staves of musical notation for the Minuetto by Johann Sebastian Bach. The first staff begins with a treble clef, a 3/4 time signature, and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and sixteenth notes, ending with a fermata on the final note.

Cançó de bressol

J. Brahms (1833 - 1897)

Three staves of musical notation for the Cançó de bressol by Johannes Brahms. The first staff begins with a treble clef, a 3/4 time signature, and a key signature of one flat (B-flat). The melody is a simple, lullaby-like tune with a mix of quarter and eighth notes.

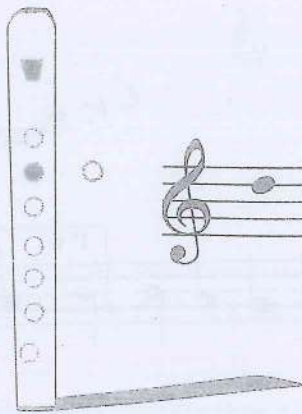
Can-can

Allegro

J. Offenbach
(1819-1880)

Three staves of musical notation for the Can-can by Jacques Offenbach. The first staff begins with a treble clef, a 4/4 time signature, and a key signature of one flat (B-flat). The melody is a lively, rhythmic tune with many eighth and sixteenth notes. The first three staves are numbered 1, 4, and 7 respectively, indicating the beginning of the piece and subsequent measures.

Re'

Oh when the saints!

Estats Units d'Amèrica

24

2. La xata merenguera

Popular

Himno a l'alegría

L.V. Beethoven (1770-1827)

1. Tinon - tanon

Hungria

Te Deum

(103)

M.A. Charpentier (1643 - 1704)

The musical score for 'Te Deum' by M.A. Charpentier is presented in three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody consists of a series of eighth and quarter notes, ending with a half note. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff concludes the piece with a final half note and a double bar line.

Gavota n° 1

M. Praetorius
(1571-1621)

The musical score for 'Gavota n° 1' by M. Praetorius is presented in two systems, each with two staves. The first system is in common time (C) and features a simple, rhythmic melody. The second system continues the piece with a similar melodic structure, including repeat signs and a final double bar line.

Musical staff 1 (Treble clef, 3/4 time signature)

7 E BASSE Musical staff 2 (Treble clef, 3/4 time signature)

8 Musical staff 3 (Treble clef, 3/4 time signature)

9 V.O. 6 Musical staff 4 (Treble clef, 3/4 time signature)

10 Musical staff 5 (Treble clef, 3/4 time signature)

11 SÖNE Musical staff 6 (Treble clef, 3/4 time signature)

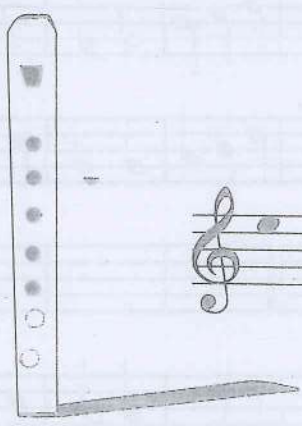
Musical staff 7 (Treble clef, 4/4 time signature)

22

UO3
3

V.D. 9

Mi'

I. Exercicis

Kumbayah

EEUU

Musical score for 'Kumbayah' in 3/2 time. The first staff starts at measure 1 and the second staff starts at measure 5. The melody consists of quarter and eighth notes.

Contes dels Boscos de Viena

J. Strauss
(1804-1849)

Tempo de vals

Musical score for 'Contes dels Boscos de Viena' in 3/4 time. The first staff starts at measure 1 and the subsequent staves start at measures 5, 9, and 13. The melody features a characteristic waltz rhythm with eighth and quarter notes.

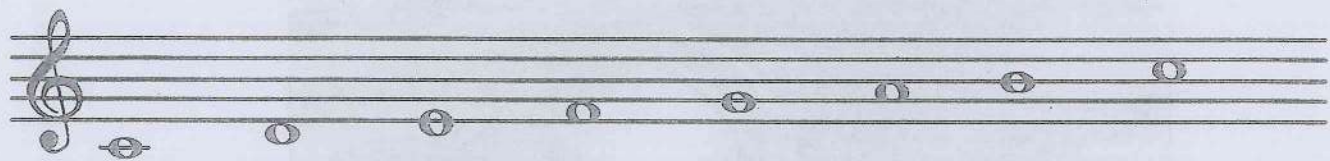
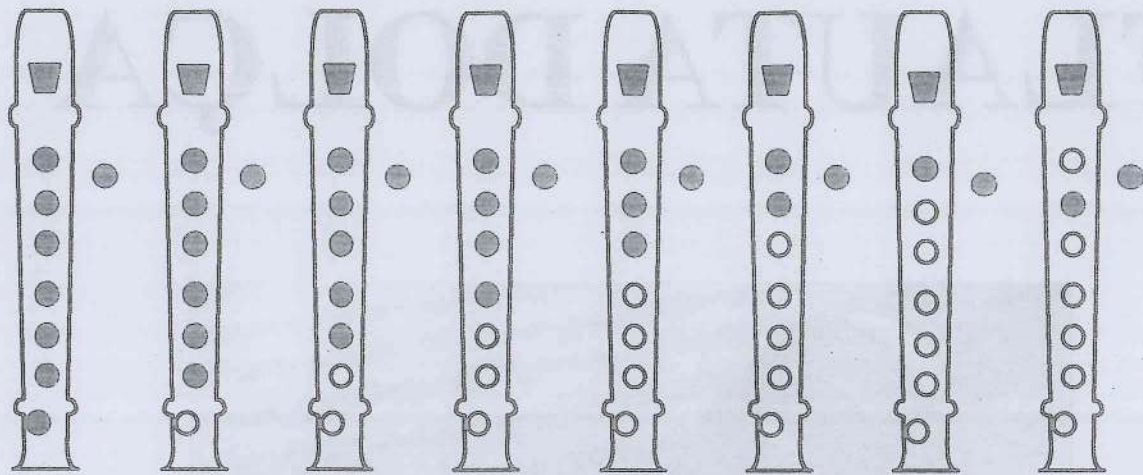
3. Tres i tres i tres (Cànon)

Hongria

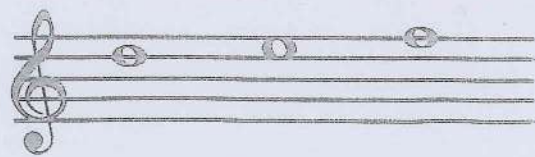
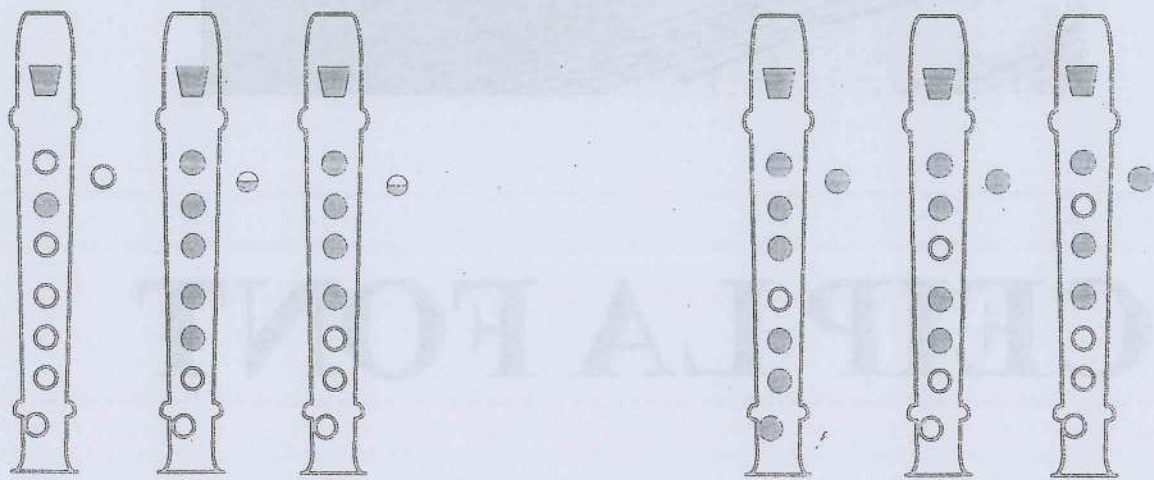
Musical score for '3. Tres i tres i tres (Cànon)' in 2/4 time. The first staff starts at measure 1 and the second and third staves start at measure 2. The piece is a canon with overlapping parts.

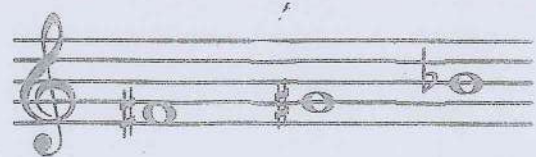
TAULA DE DIGITACIONS/ TABLA DE DIGITACIÓN

do re mi fa sol la si do'

re' mi' fa'

fa# sol# si b

Cançons dels Boscos de Viena

J. Strauss
(1804-1849)

Tempo de vals

1
5
9
13

Fa#

Sobre el pont d'Avinyó

França

So - bre_el pont d'A - vi - nyó la gent dan - sa la gent
dan - sa so - bre_el pont d'A - vi - nyó la gent dan - sa fent ron - dó

Adeste fideles

J. Reading

Andante moderato

1 A - des - te fi - de - les lae - ti tri - um - phan - tes ve - ni - te ve - ni - te in

8 Bet - le - hem Na - tun vi - de - te re - gem an - ge - lo - rum ve - ni - te a - do -

15 re - mus ve - ni - te a - do - re - mus ve - ni - te a - do - re - mus. Do - mi - num ve - num

1^a v. 2^a v.

CU-CU

ROSE-MARIE JANSEN

1

7

Musical score for three staves, measures 1-15. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The first staff begins with a measure rest of 8 measures. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests and a repeat sign in the third measure. The second and third staves continue the melodic and harmonic lines.

16 LE PRINTEMPS (Vivaldi)

Musical score for four staves, measures 16-36. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The first staff starts with a measure rest of 11 measures. The music is a continuous melodic line with eighth and sixteenth notes. The second and third staves provide harmonic support. The fourth staff ends with a *Rall.* marking.

37 JAZZY

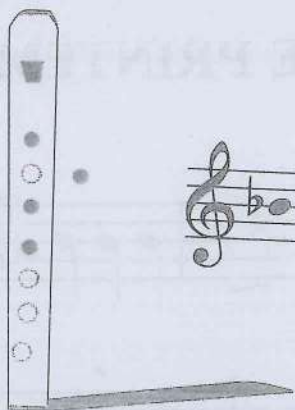
Musical score for three staves, measures 37-45. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The first staff begins with a measure rest of 2 measures and a forte (*f*) dynamic marking. The music features eighth and sixteenth notes with some rests. The second and third staves continue the piece, with the second staff ending with a first ending bracket and a second ending bracket, both leading to a final chord marked with a fortissimo (*ff*) dynamic.

HYMNE A LA JOIE (Beethoven)

1111010

Musical score for 'Hymne à la Joie' by Beethoven, consisting of three staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is written in a simple, rhythmic style with quarter and eighth notes. The second staff continues the melody with some rests and a repeat sign. The third staff includes first and second endings, marked with '1.' and '2.' above the notes.

My Heart Will goes on de "Titanic"

Instrumental

James Horner

Musical score for the instrumental part of 'My Heart Will go On' by James Horner. It starts with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The music is in 4/4 time and features a simple, melodic line with some rests and a repeat sign.

Musical score for the instrumental part of 'My Heart Will go On' by James Horner, continuing the melody from the previous staff.

Musical score for the instrumental part of 'My Heart Will go On' by James Horner, including first and second endings. The first ending is marked '1a' and the second ending is marked '2a'.

Musical score for the instrumental part of 'My Heart Will go On' by James Horner, continuing the melody.

Musical score for the instrumental part of 'My Heart Will go On' by James Horner, including first and second endings. The first ending is marked '1a' and the second ending is marked '2a'.

2. Fra Martino (Canon)

Popular de França

Musical notation for 'Fra Martino (Canon)'. It consists of two staves of music in 4/4 time, featuring a simple melody with eighth and quarter notes. The first staff is numbered '1' and the second '2'. The second staff also contains a section numbered '3' and '4'.

1. Aniversari feliç

Musical notation for 'Aniversari feliç'. It consists of two staves of music in 3/4 time. The melody is simple and cheerful, using quarter and eighth notes. A fermata is placed over the final note of the second staff.

3. Marxa de noces

Moderato

Richard Wagner

Musical notation for 'Marxa de noces' by Richard Wagner. It consists of two staves of music in 2/4 time. The tempo is marked 'Moderato'. The melody features a mix of quarter and eighth notes with some rests. The second staff includes two sections labeled '1ª veg.' and '2ª veg.'.

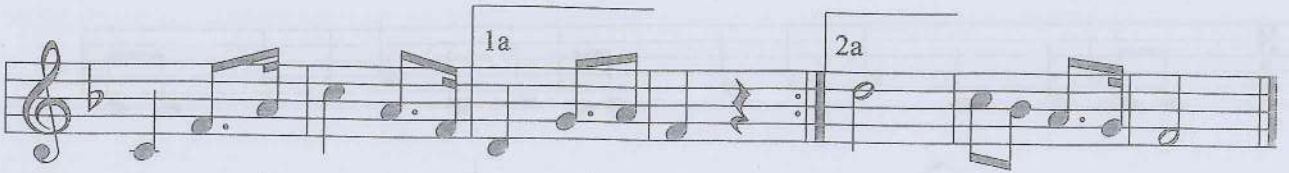
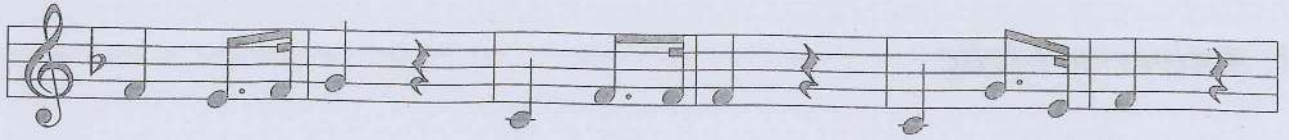
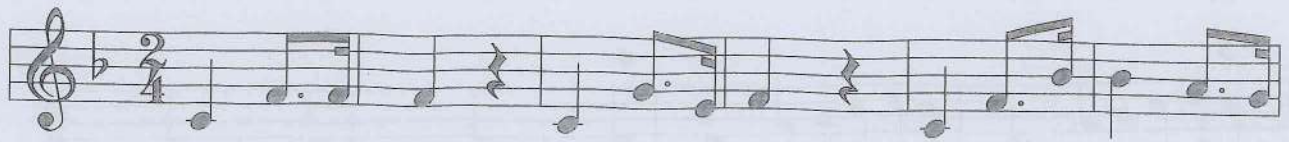
2. Petite Serenata Nocturna (Allegro)

W. Amadeus Mozart

Musical notation for 'Petite Serenata Nocturna (Allegro)' by W. Amadeus Mozart. It consists of three staves of music in 4/4 time. The tempo is marked 'Allegro'. The melody is lively and features many eighth and sixteenth notes.

Marxa

de Lohengrin R. Wagner(1813-1883)

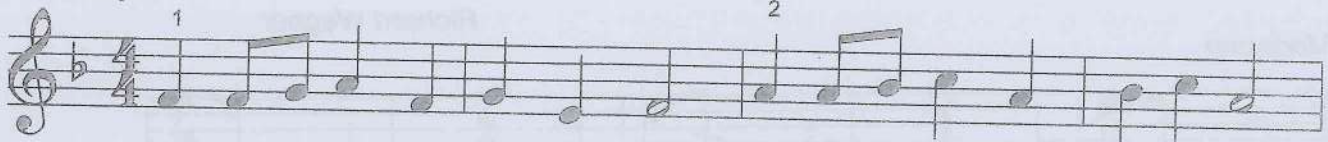

Bon dia Quim

Cànon

França

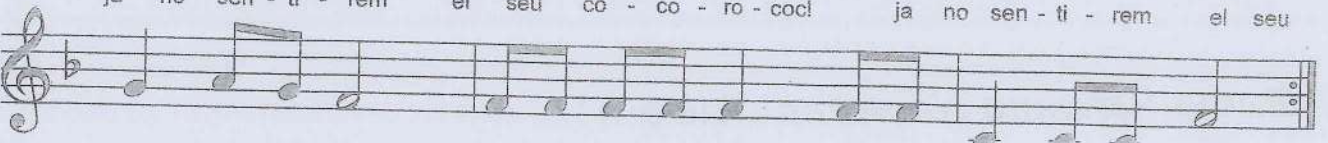
Allegro

Bon di - a, Quim! Bon di - a Roc! ma - tem el gall, ma - tem el gall,

ja no sen - ti - rem el seu co - co - ro - coc! ja no sen - ti - rem el seu

co - co - ro - coc! ja no sen - ti - rem el seu co - co - ro - coc!

1 1

Do — na no — bis pa — cem, pa - cem; do — na —

6 2

no — bis pa — cem. Do - na no — bis pa - cem

13 3

do - na no - bis pa — cem. Do - na

19

no — bis — pa - cem, do - na no - bis pa — cem.

¿Sabeu que quan Mozart tenia onze anys, mentre viatjava per Itàlia, va assistir a un miserere cantat a nou veus a la Capella Sixtina? Quan va arribar a casa, impressionat encara per la música que havia sentit, va ser capaç d'escriure totes les notes de l'obra. Increïble, veritat?

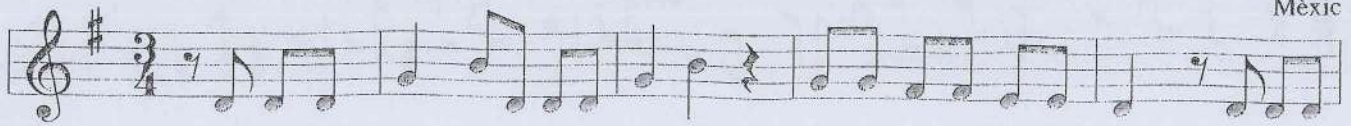
L'ILE AUX MOUETTES

The musical score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat major), and a common time signature (C). It features a 4-measure rest followed by a series of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff shows a change in dynamics, marked with a forte (f) symbol. The fourth staff concludes the piece with a final cadence and a fermata over the last note.

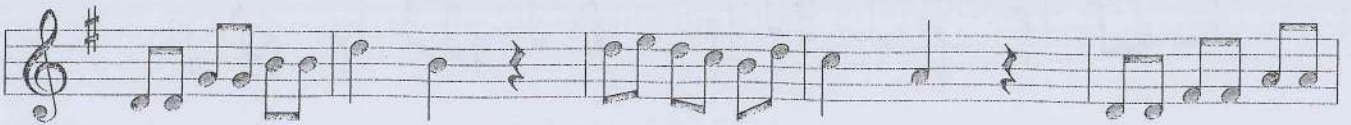
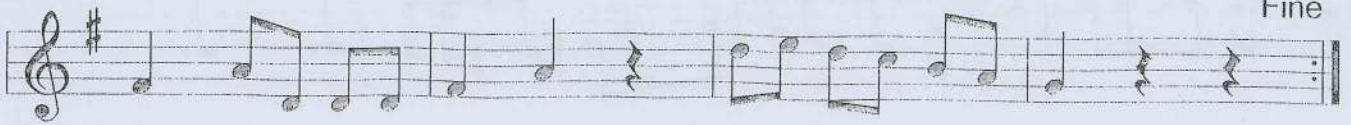

La Cucaracha

Mèxic

Fine

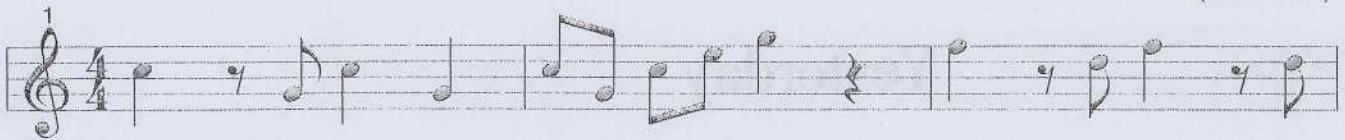
D.C. al Fine

Petita Serenata Nocturna

Allegro

W. A. Mozart
(1756-1791)

Irlanda

Musical score for 'Irlanda' in treble clef, 6/8 time signature. The score consists of four staves of music. The first staff begins with a measure number '1'. The key signature has one sharp (F#). The melody is written in a single line.

Yesterday

John Lennon & Paul McCartney

Musical score for 'Yesterday' in treble clef, 4/4 time signature. The score consists of three staves of music. The first staff begins with a measure number '1'. The key signature has two flats (Bb, Eb). The melody is written in a single line. The second staff is marked 'Fine' and ends with a double bar line. The third staff is marked 'D.C. al Fine' and ends with a double bar line.

1
 Das - klin-get so herr-lich das - klin-get so schön! La-ra la la la
 Das - klin-get so herr-lich das - klin-get so schön! La-ra la la la
 Das klin-get so herr-lich das klin-get so schön! La-ra la la la

7
 la - ra la la la la la la la Nie - hab ich so et - was ge -
 la - ra la la la la la la la Nie - hab ich so et - was ge -
 la - ra la la la la la la la Nie hab ich so et - was ge -

12
 hört noch ge - sehn! La-ra la la la la la la la la Nie - la.
 hört noch ge - sehn! La-ra la la la la la la la la Nie - la.
 hört noch ge - sehn! La-ra la la la la la la la la Nie la.

1

Gau - de - a - - mus i - gi - tur iu - ve - nes dum su - mus

Gau - de - a - - mus i - gi - tur iu - ve - nes dum su - mus

Gau - de - a - - mus i - gi - tur iu - ve - nes dum su - mus

5

post iu - cun - dam iu - ven - tu - tem post mo - les - tam se - nec - tu - tem

post iu - cun - dam iu - ven - tu - tem post mo - les - tam se - nec - tu - tem

post iu - cun - dam iu - ven - tu - tem post mo - les - tam se - nec - tu - tem

9

nos ha - be - bit hu - mus. hu - mus

nos ha - be - bit hu - mus hu - mus

nos ha - be - bit hu - mus hu - mus

És una cançó estudiantil d'autor anònim. Ja es cantava a les universitats alemanyes durant el segle XVIII. Ningú sap ben bé el seu origen ni el nom del compositor. La majoria de les universitats europees interpreten aquesta cançó per a les grans solemnitats acadèmiques.

1
 Stil - le Nacht, Hei - li - ge Nacht, al - les schläft ein - sam wacht
 Stil - le Nacht, Hei - li - ge Nacht, al - les schläft ein - sam wacht
 Stil - le Nacht, stil - le Nacht. Stil - le Nacht, stil - le Nacht.

9
 nur das trau - te hoch hei - li - ge Paar. Hol - der Kna - be im loc - kin - gen Haar
 nur das trau - te hoch hei - li - ge Paar. Hol - der Kna - be im loc - kin - gen Haar
 Stil - le Nacht, stil - le Nacht. Stil - le Nacht, stil - le Nacht.

17
 Schlaf in him - mlis - cher Ruh! Schlaf - im him - mlis - cher Ruh!
 Schlaf in him - mlis - cher Ruh! Stil - le, stil - le Nacht.
 Stil - le Nacht, stil - le Nacht. Stil - le, stil - le Nacht.

Stille Nacht és un poema que va escriure el 1818 el sacerdot austríac **Joseph Mohr**, al qual posteriorment un amic seu, **Franz Gruber**, hi va posar la música.

Aquesta nadala es va cantar per primera vegada el 24 de desembre del 1818 a l'església de Sant Nicolau d'Oberndorf (Àustria) i des d'aleshores ha estat la nadala més cantada arreu del món. Es creu que s'ha traduït a més de 300 llengües.